TISZTELT ÚTTÖRŐPARLAMENT!

Nagy léptekkel közeledik a debreceni országos úttörőparlament. Ez a parlamenti kérdőíveken beérkezett válaszokból is tükröződik, egyre közérdekűbb, a tágabb közösséget érintő problémákat, javaslatokat juttattok el hozzánk.

MINI-TANÁCS

A mi iskolánkban már a kisdobosok is gyakran hallatják hangjukat. Önkormányzati szervük, a mini-tanács havonta összeül. Megbeszélik az elmúlt hónap eseményeit, a következő hónap teendőit és elküldik kéréseiket az úttörőtanács üléseire. Most ősszel kifogásolták, hogy a kisdobos zsebkönyvek késve érkeztek el iskolánkba, s ráadásul kevesebbet kaptak, mint amennyire szükségük lett volna. Szeretnék, ha a következő évben a tanév kezdetétől segítené munkájukat.

Nekünk úttörőknek pedig a munkamegosztással vannak problémáink. Vannak gyerekek, akiknek ha nyolc karjuk lenne, az sem volna elég, olyan sok feladatot kapnak. S vannak, akik alig dolgoznak valamit. Jó lenne, ha több tanulót bíznának meg különböző tennivalókkal, így igazságosabb lenne a munka elosztása.

RÁDI ERZSÉBET,
6113 Petőfiszállás, pf.: 675.

MI ÍGY OLDOTTUK MEG...

A mi őrsünkben is gondot jelentett, hogy nem mindenki vette ki a részét a közös munkából. Sokat törtük a fejünket, hogy mit kellene tennünk. Megbüntessük őket? De hogyan? S ekkor támadt egy jobb ötletünk: megbízatásokat adtunk ezeknek az úttörőknek: sportverseny, kirándulás, klubdélután szervezését és több apró feladatot. Így sikerült bevonni őket is az őrsi munkába.

Amikor 1976-ban a zalaegerszegi országos parlamenten elfogadták a javaslatokat, azt hittük, hogy mind megvalósulnak. Ez sajnos nem így történt. Például: még mindig nem vonták be az úttörőtanácsot a házirend készítésébe. S az is jó lenne, ha a szakkörvezetők a tagokkal együtt beszélnék meg a programot, s az időpontokat is, mert ha valaki egy-két foglalkozásról hiányzik, már nem látogathatja a szakkört.

AGOSTON ZSULIETT,
1164 Budapest, Gödölye út 8.

TÖBB ÖTLETTEL

Szeretnénk, ha az úttörő-zsebkönyvben több ötletet találhatnánk. Például műsorjavaslatot az ünnepekre, szellemi vetélkedőkhöz és a havi programokhoz is elkelne néhány ötlet. Jó lenne, ha a zsebkönyv összeállítása előtt megkérdeznék tőlünk, gyerekektől, hogy miben tudná segíteni a munkánkat.

Másik kérésem a szakkörökkel kapcsolatos. A KISZ-szervezetek és a patronáló üzemek segíthetnének szakkörök, klubok létesítésében, ezzel a pályaválasztásunkat is megkönnyítenék.

HEGYES KATALIN,
1016 Budapest, Naphegy tér 2.

MINDENKI TÁBOROZHASSON!

Örömmel számolok be arról, hogy a mi iskolánkban nagy népszerűségnek örvend az „Egy őrs — egy család" akció. Hol az egyik, hol a másik családnál tartjuk az őrsi összejöveteleket. A családtagok, az anyuka, az apuka és a testvérek is bekapcsolódnak beszélgetéseinkbe, játékainkba. Segítenek a vetélkedőkre való felkészülésünkben, ötleteket adnak az ajándékkészítéshez. Azóta olyan az őrsünk, mint egy kis család, sokkal nagyobb az összetartás.

Szeretnénk, ha nemcsak a jó tanulók jutnának el a táborokba, hanem a közepes és gyengébb tanulók is, mert sok gyerek van, akit a szülők munkahelyéről sem visznek üdülni, s a táborokba sem viszik el őket. Így nem csoda, ha alig ismerik országunkat, és a nyaruk is sokkal unalmasabban telik. Sok-sok élményel szegényebbek a többieknél.

SZÁNTÓ ERIKA,
6791 Kiskundorozsma, Újhelyi köz 2.

HOL KÉSIK AZ UZSONNACSOMAG?

Örömmel számolunk be arról, hogy elkészült az új tornatermünk, mosdókkal, zuhanyozókkal, öltözőkkel felszerelve.

Gyakori problémánk, hogy sokan csak tanári felszólításra kötik fel a nyakkendőjüket az ünnepélyeken. S miért kell az iskolából kilépve mindjárt zsebre gyűrni? Én láttam ifivezetőket vándortáborba indulni, s mindannyian nyakkendőt viseltek. Pedig ők már középiskolások, s mégsem szégyellik felkötni a piros nyakkendőt.

Régóta ígérik nekünk az uzsonnacsomagokat, de mindeddig még nem hozták forgalomba.

KÁNTOR KRISZTINA,
2016 Leányfalu, Móricz Zs. út 207.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.2577 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

UTAZÁS BUBORÉKBAN 6

JÓ MUNKÁT PARLAMENT!

79/34
XXXIV. ÉVF. • 1979. NOV. 22. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: GAAL ZOLTÁN

JÓ MUNKÁT PARLAMENT!

A Hortobágy, a puszta koronázatlan királyai hajdan a csikósok voltak. A szép szobor nekik, az egykor zord vidék kérges kezű, de melegszívű embereinek állít emléket

Ébred, nagyot nyújtózik a város. A pályaudvartól a Nagyerdőig lustán csilingelnek a villamosok, álmosan pöfögnek a kocsik, még hunyorognak a közlekedési lámpák.

Ébrednek, nyújtózkodnak az országos úttörőparlament küldöttei is. Most nem az anyu vagy a csörgőóra vet véget álmuknak, hanem az izgalom az izgalmas napok előtt. „Nézd csak, jól kötöttem meg a nyakkendőmet? Remélem, semmi fontos nem maradt otthon... Ki látta a kabalababám?!" Kérdés- és válaszözön közepette sürögnek a gyerekek, figyelmes pillantást vetnek egymásra, az órájukat nézik, jó étvággyal megeszik a reggelit és elindulnak a parlament helyszíne, a művelődési központ felé.

A felnőttek között sem kisebb az izgalom. Kovács András megyei úttörőelnök még egyszer átlapozza jegyzetfüzetét, amelyben ott sorakozik mindaz, amit elvégzett, hogy jól sikerüljön a tanácskozás. „A különböző megyékből, városokból érkezők ünnepélyes fogadása... zenekar... ajándékok, amit a Hajdúságban élő úttörők készítettek a küldötteknek... A tanácskozás szüneteiben, a szabad időben zajló programok... Meghívók, jegyzetfüzetek, hangosítás, színpad, virág, mikrofon, köszöntő..."

Debrecen, Hajdú-Bihar megye valóban nagy-nagy szeretettel várta és köszönti a parlament résztvevőit. A város, a megye megérdemli, hogy amíg a gyerekek tanácskoznak, kicsit bebarangoljuk utcáit, nevezetes tájait.

*

A Nagytemplom harangját I. Rákóczi György az ellenségtől elfoglalt ágyúkból öntette. Zúgott, zengett a harang, amikor 1849. április 14-én itt fosztotta meg az országgyűlés a Habsburg-házat a tróntól. Alig egy évszázaddal később — 1944. december 21-én — Debrecenben ült össze az újjászülető Magyarország Ideiglenes Nemzetgyűlése, majd megalakult az első demokratikus magyar kormány. A szabadságharc és a felszabadulás hatalmas jelentőségű eseményeinek városa méltó helyszínt ad az úttörők legjelentősebb fórumának is.

*

A művelődési központban zajlanak az elkövetkező napokban a parlament legfőbb eseményei. A nagyteremben lesz a plenáris ülés, a kisebb helyiségekben pedig különböző témákról vitatkoznak a gyerekek. A hatalmas, modern épületben egyébként színielőadásokat, klubfoglalkozásokat tartanak, szakkö-

A modern művelődési központban tanácskozik az országos úttörőparlament. Ezt megelőzően a Hajdúságban élő gyerekek megyei fórumára az úttörőházban került sor

A református kollégium oratóriumában volt 1849-ben az országgyűlés, és 1944-ben ugyanitt alakult meg az első demokratikus magyar kormány

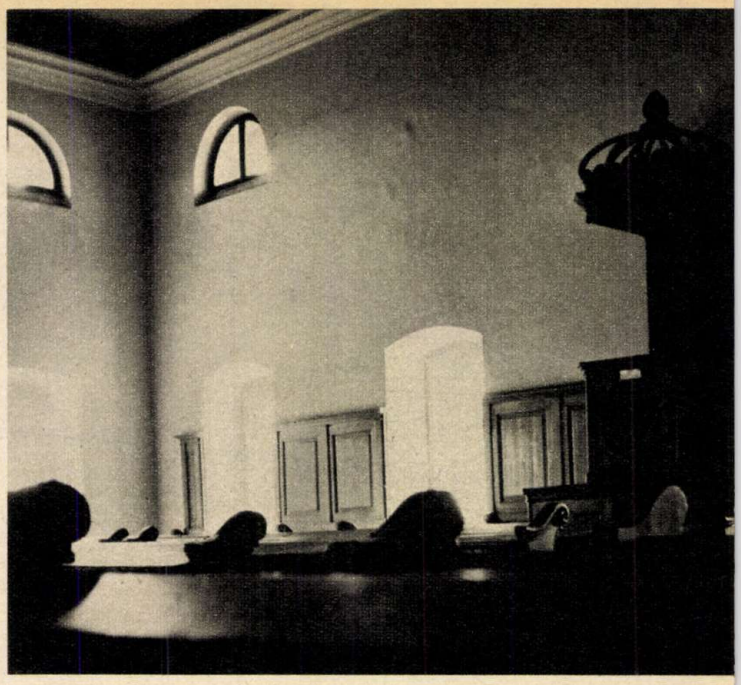

rök, könyvtár és olvasóterem áll a debreceniek rendelkezésére. Természetesen a tanácskozás előtti napokban lázas munka folyt a házban, új feliratok, dekorációk kerültek a falakra, ajtókra. Villanyszerelők, technikusok ellenőrizték a világítást, a hangszórókat és mikrofonokat, s végül az utolsó éjszaka alapos nagytakarítással zárult az előkészület.

*

A város egyik nevezetessége az Arany Bika Szálló. Az épület onnan kapta a nevét, hogy több mint két és fél évszázaddal ezelőtt egy Bika János nevű debreceni polgár házát vendégfogadó céljára a városnak adományozta. Később a fogadó egyik bérlője öklelő bika alakját formázta ki cégérnek, amelyet bearanyoztatott. A cégér múzeumba került, de az Arany Bika elnevezés máig is megmaradt.

*

A szállóhoz hasonló nagy múltra tekint vissza a botanikuskert. Ilyenkor télen üvegházban szunnyadnak az egzotikus virágok, a nyarat siratja a könnyezőpálma, összehúzódik a érzékeny mimóza. Nem úgy ide néhány kilométernyire a parlament küldöttei! Ők aztán igazán nem érzékenyek, bátran elmondják véleményüket, és nem sértődnek meg, ha társaik esetleg kifogást találnak a munkájukban. De hiszen ki veszi ezt zokon, amikor tudja, hogy itt nem a „cikizés", hanem a segítő szándék a cél?!

*

A cél a sportolók „szótárában" is előkelő helyet foglal el. A sportolókért pedig igen sokat tesz Debrecen. A csodaszép városi sportcsarnokban nagy nemzetközi versenyeket is rendeznek. Például a tornásznak versenyeken egyre több gyerek szerepel, s az élvonalbeliek jó alapot kaptak az úttörő-olimpiákon. A Sportcsarnokban az edzők komolyan és alaposan foglalkoznak a jövő bajnokaival.

*

Az élsportnál egyetlen dolog, a tömegsport a fontosabb. Ismert mondás: „A láb kéznél van." Ez igaz, de mi van akkor, ha valaki nemcsak kocogni, futni, hanem úszni is szeretne? A Bocskai István Általános Iskolában már ez sem gond: kilencmillió forintért gyönyörű tanuszoda épült. Annál jobb tornaórát el sem lehet képzelni, amikor a tanárnő azt mondja: „Helybenfutás egy-kettő, irány a víz...!"

*

Víz ugyan nincs a Jubileumi játszótéren felállított fahajó alatt, viszont annál jobban működhet a képzelet. Pontosan ez volt a céljuk a tervezőknek, amikor az Újkerti lakótelep három és fél hektáros parkjába megálmodták az 535 négyzetméteres játszóteret. A legremekebb alkotás egy olyan épület, aminek csak a váza van meg — egyébként a gyerekek „öltöztetik" fel, saját fantáziájuk, elképzelésük szerint.

*

Jó lenne, ha végre a Csokonai Színház is felöltené új ruháját, vagyis befejeződne az épület felújítása. Mert addig a város két különböző pontján tartják az előadásokat. Ez persze a gyerekeket nem zavarja, főként mert így is láthatják Móricz Zsigmond remekét. Nagy élmény ez a mai tizenéveseknek, mert összehasonlíthatják az egykori diákéletet a sajátjukkal. És újra és újra rájöhetnek, mit is jelentettek igazából Nyilas Misi szavai, amikor bátyja kérdésére — hogy mire akarja tanítani az emberiséget — azt felelte: „Légy jó... Légy jó mindhalálig."

*

„Ha jó leszel, cukrot kapsz" — mondták régebben a felnőttek a gyerekeknek. Ma a legtöbb gyerek — ha megkívánja a cukrot — bemegy a boltba és megveszi. De annyi cukrot, amennyi Kabán, a Hajdúsági Cukorgyárban készül, az ország összes gyereke sem tudna megenni. A gyárban 69 ezer 300 tonna cukrot készítenek egy évben! Az idén, júliusban fejeződött be az üzem építése, nyolcmilliárd forintba került. A hajdúságiak, de valamennyien büszkék lehetünk a gyárra, amely Európa egyik legnagyobb édesipari kombinátja.

*

Tulajdonképpen a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet is óriási kombinát, ahol különféle, de egytől egyig kiváló minőségű mezőgazdasági terméket állítanak elő. A szövetkezet vezetői — köztük Szabó István, aki nemcsak a tsz, hanem a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának is az elnöke —, komoly támogatást adnak a dolgozók gyerekeinek. Egyaránt patronálják az általános iskolát és a szakmunkásképző intézetet. Gyakran találkoznak, beszélgetnek a hetedik-nyolcadikosokkal, felhívják figyelmüket a technikai újdonságokra, a gépparkra. Így érthető, hogy az általános iskola elvégzése után sokan a mezőgazdasági szakmák valamelyikét választják élethivatásuknak.

*

Szoboszló páratlan kincse az 1100 méter mélységből jövő hőforrás. A 73 fokos, három kútból előtörő víz vagy negyvenféle vegyületet tartalmaz. S itt tudtuk meg, hogy például az izombántalmak, csontsérülések gyógyítása mellett jó eredménnyel kezelik azokat, akik húsz évvel ezelőtt gyermekbénulás-betegséget kaptak.

*

„Hej, mostan puszta ám igazán a puszta!" — írta Petőfi, s mi más jutna e sorokról az olvasó eszébe, mint az ötvenezer hold kiterjedésű Hortobágy? De hol van ma már a se vége, se hossza kietlen vidék, a hajnaltól estig tartó paraszti munka, az itt élt családok álma, hogy gyermekük eljusson a „ranglétrán" a puszta legtekintélyesebbjei, a csikósok közé? A „ranglétra" legalján a disznópásztorok, a kondások voltak, őket az ökrökre, tehenekre vigyázó csordások, gulyások, majd a juhászok követték. Érdekes, hogy a hajdúk — vagy ahogy majd négyszáz éve mondták: a hajtók — éppen nem a csikósok, hanem a pásztorok közül kerültek ki. De bizony még el is futnának ijedtükben, ha most látnák meg a Hortobágyot!

Három évtizeddel ezelőtt hatalmas gépek verték fel a puszta ősi nyugalmát. Megkezdődött a csatornák, víztároló medencék, öntözőművek, mesterséges halastavak építése. Termékeny, művelt területté változott a táj. A régmúlt időkből csak a népviselet, a hortobágyi csárda, néhány jellegzetes étel és a híres kilenclyukú híd maradt meg.

Térjünk vissza Debrecenbe, ahol javában tanácskozik a parlament. Örömökről, gondokról esik szó az elkövetkező napokban, játékos és komoly, de mindenképpen az ország valamennyi gyerekét érdeklő ügyekről. Ezért vár nagy és felelősségteljes tennivaló a küldöttekre.

Jó munkát, parlament!

Dési Péter
Fotó: Gaál Zoltán

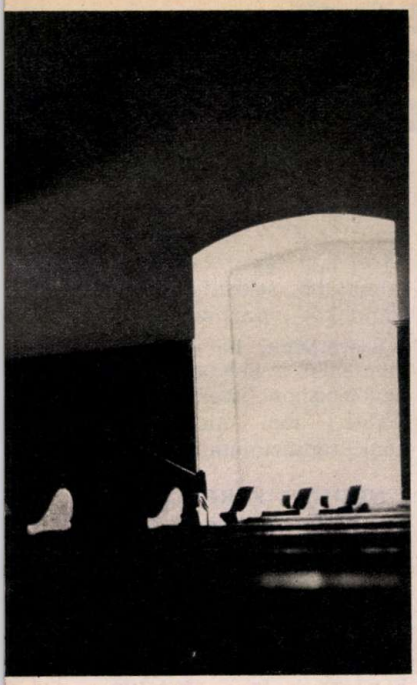

JÓ MUNKÁT PARLAMENT!

A városi sportcsarnokban a test, a Kossuth Lajos Tudományegyetemen a szellem erősödik

„Hej, mostan puszta ám igazán a puszta!" — irta Petőfi, s mi más jutna e sorokról az olvasó eszébe, mint az ötvenezer hold kiterjedésű Hortobágy?

VENDÉGEK LESZNEK DEBRECENBEN

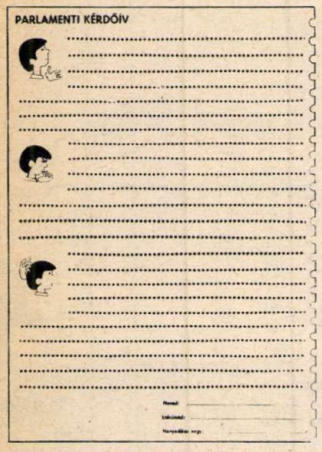

SZÓLJ ÉS CSELEKEDJ — ÉS ÍRJ!

Lapunk október 11-i számában egy pályázat keretében parlamenti kérdőívek kitöltésére szólítottunk fel benneteket. Kértük, hogy írjátok meg, mit mondanátok el örömmel, gondként és kérésként az országos úttörőparlamenten. Az öt legérdekesebb, legtartalmasabb választ beküldő gyerek részére jutalmul tűztük ki, hogy az úttörőszövetség vendégeként részt vehet a debreceni országos úttörőparlamenten.

Még mindig érkeznek hozzánk a levelek, de a határidő lejárt, s értékeltük a válaszokat. A beküldött hírek, ötletek, javaslatok nagy részét lányoktól kaptuk, pedig bizonyára a fiúknak is van véleményük. Talán ők nehezebben szánják rá magukat az írásra? Jó lenne, ha ők is sűrűbben hallatnák hangjukat, aktívabban kivennék részüket a mozgalmi munkából.

A sok jó hozzászóló közül — megfontolt mérlegelés után — a következő levélírókat választottuk ki a debreceni útra. Tartalmas levelükből csak egy-egy kis részletet közlünk.

SZÁNTÓ ANITA, Kiskundorozsma, Újhelyi köz 2. — 6791.

„Örömmel számolok be arról, hogy a mi iskolánkban nagy népszerűségnek örvend az „Egy őrs — egy család" akció. Hol az egyik, hol a másik családnál tartjuk az őrsi összejöveteleket. A családtagok, szülők és a testvérek is bekapcsolódnak beszélgetéseinkbe, játékainkba. Segítenek a velékedőkre való felkészülésünkben. Ötleteket adnak az ajándékkészítéshez.

Szeretnénk, ha nemcsak a jó tanulók jutnának el a táborokba, hanem a közepes és gyengébb tanulók is, mert sok gyerek van, akit a szülők munkahelyéről sem visznek üdülni, s a táborokba sem viszik el őket. Így nem csoda, ha alig ismerik országunkat, és a nyaruk is sokkal unalmasabban telik. Sok-sok élménnyel szegényebbek a többieknél."

ÁGOSTON ZSÜLIETT, Budapest, Gödölye út 8. — 1164.

„A mi őrsünkben is probléma volt, hogy nem mindenki vette ki részét a közös munkából. Sokat törtük a fejünket, hogy mit kellene tennünk. Megbüntessük őket? De hogyan? S ekkor támadt egy jobb ötletünk: megbízatásokat adtunk ezeknek a gyerekeknek: sportverseny, kirándulás, klubdélután szervezését és több apró feladatot. Így sikerült bevonni őket is az őrsi munkába."

ZSÓTÉR ZITA, Újkígyós, Béke út 27. — 5661.

„... Patronáló termelőszövetkezetünk mezőgazdasági szakkört hozott létre, ez a 7—8.-osok pályaválasztásában is segítséget nyújt.

A tanuszodánkra vagyunk legbüszkébbek, amely társadalmi munkában készült el, s ahol rajtunk kívül még az óvodások is tanulnak úszni.

Problémánk viszont, hogy nincs úttörőszobánk. Mi, úttörők örömmel építenénk, csinosítanánk, szépítenénk.

Szeretnénk, ha a KISZ-tagok szorosabban együttműködnének velünk, több közös programot szervezhetnénk.

Kisdobosaink szívesen mennének kisdobostáborba, hogy felkészüljenek az úttörőéletre..."

RAFAEL RÓBERT (József Attila Nevelőotthon), Abony, Jókai Mór út 10. — 2740.

„... Új könyvtári helyiséget kaptunk, sok új könyvvel, szép szőnyegekkel, függönyökkel díszítve.

Az iskolában, ahová járunk, korszerű eszközök segítik a tanulást. Van orosz nyelvi laboratóriumunk, a kémiatermünkben van szagelszívó berendezés és feleltetőgép a fizikateremben.

Több képzett őrsvezetőre lenne szükségünk, s az úttörőtanács-titkárok képzését is jó lenne megoldani.

Javasoljuk, hogy a nevelőotthonok önálló úttörőcsapatokat hozhassanak létre, így házon belül tartalmasabb, sokrétűbb úttörőmunkát tudnánk végezni.

Szeretnénk, ha a parlamenteken a jövőben külön nevelőotthoni szekció működne, ahol kicserélhetnénk tapasztalatainkat."

NÉMETH FERENC, Szajol, Vöröshadsereg út 38. — 5081.

„Elmondhatjuk, hogy a mi csapatunkban az önkormányzat jól működik. Az úttörőtanács állítja össze a házirendet, és a csapatvezetőség kikéri véleményünket a csapat programjának összeállításához. Az őrsök munkáját az őrsi naplók és a kitöltött zsebkönyvek alapján az úttörőtanács értékeli.

Meghirdettük a „Bukásmentes őrs" akciót, amelybe a legtöbb őrs be is nevezett, de a teljesítéssel még baj van. Törjük a fejünket azon, hogy mit tudnánk tenni azért, hogy ez meg is valósuljon.

S végül szeretnénk, ha a falusi és városi úttörők között szorosabb kapcsolat alakulna ki. Meglátogatnánk egymást, közös versenyeket, vetélkedőket szerveznénk és kicserélnénk ötleteinket, tapasztalatainkat."

Gratulálunk! Legyetek cselekvő, aktív résztvevői a parlamentnek!

Dicséretet érdemelnek még a következő úttörők ötletekben, javaslatokban gazdag válaszaikért: Szabó Erika, Bicske; Diószegi Éva, Újszász; Murai Katalin, Budapest; Mészáros Erika, Sárisáp-Annavölgy; Tóth Andrea, Szolnok; Gál Erika, Nagydorog; Rádi Erzsébet, Petőfiszállás; Csepeli Ildikó, Kecskemét; Borbély Andrea, Gyöngyös; Kelemen Csilla, Tótvázsony; Hegyi Attila, Nagykanizsa; Horváth Emma, Karancsalja; Damkó Beáta, Felsőzsolca; Mihály Rita, Sopron; Póczos Andrea, Ózd; Kiss Gabriella, Komló; Gondor Anna, Nyíregyháza.

TÁBOROZÁS HÁTIZSÁKKAL

Hat évvel ezelőtt indultak először szép hazánk hegyes-völgyes tájainak, szocialista építőmunkánk megismerésére az első úttörő-vándortáborozók. Akkor még kevesen voltak, s csak néhány útvonalat jártak végig. Ma már sok-sok úttörőcsapat szívesen indul el táborozni — hátizsákkal, gyalog.

Miért írunk erről éppen most, a télelő napjaiban? A vándortáborozás időszaka a nyár. Azért, mert a felkészülést már most meg kell kezdeni. Szövetségünk a napokban jelentette meg az 1980. évi nyári úttörő-vándortáborozás módszertani útmutatóját. Csapatvezetőtök rövidesen bizonyára meg is kérdezi: „Induljunk jövőre is? Melyik útvonalat válasszuk?" Annál is inkább, mert a jelentkezés határideje: NOVEMBER 30. Egy napot se késsetek, mert elég sok a jelentkező és az útvonalak hamar „megtelnek". 1980. JANUÁR 9-IG értesítést kaptok, hogy a jelentkezéseteket elfogadták-e. És akkor kezdetét veheti a felkészülés, amelyhez sok segítséget ad a módszertani útmutató. Az útmutatóban foglaltakat az alábbiakkal egészítjük ki: 1. Az Állami Ifjúsági Bizottság 1980-ban a hozzájárulási költséget 200,— Ft-ról 300,— Ft-ra emeli fel. A felsoroltakon kívül két új útvonalat is szerveznek, amelynek leírását az alábbiakban közöljük:

A GAJÁTÓL A CUHÁIG (8 napos, csak kisdobosok részére). Célja: A Magas-Bakony történelmi és természeti nevezetességeinek felderítése, a szocialista építőmunka eredményeinek megismerése. Programja: Az útvonal Bakonynánától—Borzavárig a Magas-Bakony legszebb tájain át vezet. Felejthetetlen a hegyi községek szépsége, hangulata. A vándortáborozás során történelmi, tájegységi és természeti nevezetességek láthatók: Zirc, arborétum, Cseszneki vára, a Cuha völgye és az Ördögárok.

Útvonala: 1. Bakonynána (iskola): Kirándulás a Gaja-patak mentén a Római fürdőhöz. Tovább autóbusszal és gyalog Dudaron át. 2. Bakonyoszlop (KISZ-tábor, sátor): Kirándulás Cseszneki és a Kőárokba. Tovább gyalog Cseszneken és Vinyén át. 3. Fenyőfő (úttörő-turistaszálló): Séta az 575 hektáros őserdőben. Kirándulás a Cuha völgyébe. Tovább gyalog Porván át. 4. Borzavár (iskola): Kirándulás Zircre (Reguly Antal múzeum, arborétum). Táborozás, hazautazás. Szervezője a Veszprém megyei úttörőelnökség.

TOLNÁTÓL BARANYÁIG (12 napos) Célja: Tolna megye és Szekszárd, valamint az Észak-Mecsek természeti és történelmi nevezetességeinek felderítése, a szocialista környezetátalakító tevékenység megismerése. Programja: A vándortábor útvonala Szekszárdtól Sikondáig a Mecsek észak-keleti területének legérdekesebb helyeire vezeti el az úttörőket. Szekszárd történelmi és irodalmi nevezetességeivel a mecsekben Magyaregregyel, Komlóval, Sikondával ismerkedhetnek meg a vándortáborozók.

Útvonala: 1. Szekszárd (kollégium): Ismerkedés a várossal, látogatás az úttörőházban. Tovább gyalog a kék, majd a piros jelzésen át. 2. Szálka (iskola): Kirándulás az Óriás hegyre, találkozó a helyi úttörőkkel. Tovább gyalog Mőcsénybe, onnan vonattal Váraljáig. 3. Váralja (sátor): Találkozó helyi úttörőkkel. Tovább gyalog a kék jelzésen. 4. Óbánya (Tolna megyei turistaház): Kirándulás a Réka várhoz és Mecseknádasdra, találkozó a Mecsek vándortábor úttörőivel. Tovább gyalog Kisújbányán át. 5. Magyaregregy (Szekszárd város turistaháza): Kirándulás a Máré várhoz, strandolás. Tovább gyalog a piros (+) jelzésen Komlón át. 6. Sikonda (Baranya megyei úttörőtábor): Kirándulás a Melegmányi völgybe, strandolás. Táborozás, hazautazás Magyarszék vasútállomásról. Szervezője a Tolna megyei úttörőelnökség.

A vándortáborozás sok úttörőcsapatnál immár hagyománnyá vált. Közöljük annak a tizenegy úttörőcsapatnak a nevét és pontos címét, amelyek a legtöbbször vettek részt vándortáborozáson. (A zárójelbe tett számok bizonyítják ezt.) Érdemes velük levelezni, jó tanácsaikat megfogadni.

2328-as számú József Attila Úttörőcsapat, Pusztaszabolcs, Ságvári u. 14. — 2490 (30); 1064-es számú Hunyadi János Úttörőcsapat, Hőgyész, Fő u. 3. — 7191 (19); 1526-os számú Zrínyi Ilona Úttörőcsapat, Üri, Rákóczi u. 35. — 2244 (19); 1493-as számú Bem József Úttörőcsapat, Budapest, Pasaréti út 191. — 1026 (18); 5400-as számú Hevesi Gyula Úttörőcsapat, Budapest Kavicsos köz 4. — 1157 (18); 1999-es Ságvári Endre Úttörőcsapat, Százhalombatta, Ságvári u. 2. — 2440 (13); 2964-es számú Hámán Kató Úttörőcsapat, Kaba, Kossuth u. 2. — 4183 (13); 196-os számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Gödöllő, Munkácsy M. u. 1. — 2100 (12); 268-as számú Vörösmarty Mihály Úttörőcsapat, Budapest, Vörösmarty u. 49. — 1064 (12); 1544-es számú Bornemissza Anna Úttörőcsapat, Gödöllő, Imre u. 1. — 2100 (12); 4917-es számú Móra Ferenc Úttörőcsapat, Kistelek, Petőfi u. 9. — 6760 (12).

Mi is segítünk nektek, a december 6-i számunkban ugyanis a pusztaszabolcsi csapat vándortáborozóinak élményeiről, tapasztalatairól írunk.

PAJTÁS (FÉL-)NAP KOMLÓN

A megyei parlament százhatvan küldötte már két napja tanácskozott, amikor pihentetőül Pajtás (fél-)napot tartott szerkesztőségünk a komlói ifjúsági- és úttörőházban.

Először munkatársaink — akik „elmentek világgá" — vetített képes beszámolót tartottak, majd Csizmadia Sándor pol-beat énekes szórakoztatta a közönséget.

Befejezésül a megelevenedett Töprengő következett, melynek során apróbb-nagyobb jutalomtárgyakat nyerhettek a vetélkedőben résztvevők.

A BIK VERSENYE

Hetedik alkalommal rendezte meg nyári tanszervásárlási versenyét a Borsodi Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat, a BIK. Az országban egyedül Borsod megyében folyik évente ilyen rendezvény. A nyáron tanszert vásárlók papírszelvényeket, bónokat kapnak a vásárolt értékben. A tanévkezdés után a szelvényeket az iskolákban kell leadni, s onnan továbbítják az értékelés helyére. A versenyen mindenki jól jár: a gyerekeknek nyáron nem kell annyit sorbaállniuk, az úttörőcsapatok a leadott szelvények értékének 3%-át készpénzben visszakapják, amelyből sportfelszereléseket és játékokat vehetnek.

Az idei versenyen 139 úttörőcsapat vett részt. A 3%-ot mindenki megkapta, s jutalmazták a legjobb tíz úttörőcsapatot. A miskolci Domus-áruházban nagyon boldogan vehették át az 5000 Ft-os első díjat a berenteiek, a 4000 Ft-os második díjat a kazincbarcikaiak, a 3000 Ft-os harmadik díjat a miskolci gyermekvárosiak. Reméljük, lesz folytatása ennek a sikeres versenynek, s talán követőkre is talál szerte az országban!

BARÁTJUK, GYURI BÁCSI

A balmazújvárosi 3678-as számú Esze Tamás Úttörőcsapat tagjai, az úttörőtanács javaslatára, arra kérték *Szepesi Györgyöt*, az MLSZ elnökét, hogy legyen a csapat barátja. Izgatottan várták a válaszlevelet, a közelmúltban pedig személyes találkozásra is sor került.

Szepesi György nem egyedül ment Balmazújvárosra. Vele volt *Krizsán József*, az MLSZ főtitkára és *Szusza Ferenc*, volt sokszoros válogatott játékos is. Hatalmas tapssal fogadták őket. A vendégek beszéltek munkájukról, életükről, a fociról, az olimpiák történetéről, várható, reális olimpiai esélyeinkről.

Jó hangulatban telt el a délután. A találkozás egyik fénypontja volt, hogy a csapat barátja ötven úttörőt meghívott a másnapi Magyarország—Finnország válogatott labdarúgó-mérkőzésre. A beszélgetés végén Szepesi Györgyöt a csapat tiszteletbeli tagjává választotta, és nyakába kötötték az úttörőnyakkendőt. Ezt a nyakkendőt később ő a népek barátsága és szeretete jelképeként átadta a finn nagykövetnek.

Búcsúzásként Szepesi György néhány mondatot írt a csapatnaplóba: *„Köszönöm a felejthetetlen, kedves délutánt, és remélem, hogy a fiúk közül sok jó labdarúgó kerül majd ki. A lányoknak pedig azt kívánom hogy legyenek jó édesanyák, dolgos háziasszonyok, s közülük is minél több orvos, mérnök, kutató, dolgos munkás váljon. Szeretettel: Szepesi György"*

EGYNAPOS KATONAI SZOLGÁLAT

Iskolánkba, a szegedi II. számú Gyakorló Általános Iskolába parancs érkezett, amelyben az állt, hogy másnap reggel 7 órára legyünk a laktanyában. Ez a levél egy szabályos katonai behívó volt. Másnap csapatvezetőnk, Jáger László vezetésével jelentkeztünk Palotai Jenő százados elvtársnál, aki bemutatott parancsnokainknak. Az ismerkedés után elmentünk a raktárba, és ott mindenki kapott egy katonai sapkát és evőeszközt. Sajnos, időközben elkezdett esni az eső és így előkerültek az esőköpenyek is. Ezek után lövészetre indultunk. Mindenki hármat lőhetett. Sokan voltak, akik még féltek, de már akadtak olyanok is, akik szakavatott kézzel bántak a fegyverrel. Amíg mi lőttünk, addig kint az alakulótéren előálltak bemutatásra a harckocsik. Minden járműbe beszállhattunk. A harckocsik után a katonai múzeumot néztük meg.

Tizenegy órára a másik laktanyába vittek át bennünket teherautóval, ahol megtekintettük az újoncok eskütételét.

Visszaérkezésünkkel le is járt katonai szolgálatunk, amely során sok érdekességet tapasztaltunk.

Varga Zsolt

ZSIBONGÓ

A SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ BEMUTATÓJA

EGY KOMISZ KÖLYÖK NAPLÓJA. Rádiójáték gyermekeknek. Metta Victoria Fuller regényét fordította: Karinthy Frigyes. Rádióra alkalmazta: Mándy Iván. Szereposztás: Hacker Bandi: Havas Gertrúd, Hacker mama: Kelemen Éva, Hacker papa: Prókai István, Zsuzsi: Gyurkovits Zsuzsa, Lili: Csűrös Karola, Böske: Rózsahegyi Marika, Károlyka: Sólyom Ildikó, Samu bácsi: Pethes Sándor, Doktor: Verebes Károly, Dennisné: Lóránd Hanna, Dennis Millyke: Orczy Teréz, Tisztelendő úr: Sebestyén Zoltán, Pitt úr: Bárány Frigyes, Péter úr: Szathmáry István, Schmidt úr: Gáti György. Dramaturg: Molnár Magda. Rendező: Gál István. **Bemutató:** 1979. december 2. Kossuth: 10.08—10.52. **Ismétlés:** 1979. december 9. Petőfi: 13.01—13.45.

Kérdések: 1. Hogy hívták Bandi barátját? 2. Jellemezzétek néhány mondatban Bandit.

Válaszaitokat postai levelezőlapon december 20-ig küldjétek el — pontos címetek feltüntetésével — a következő címre: **Százszorszép Színház, Gyermekrádió, Budapest, Bródy S. u. 5—7. — 1800.**

NYEREGBE GYEREKEK!

Fittyet hánytak a borongós ősznek a budapesti Bogdánfy utcai Általános Iskolások és nyeregbe pattantak, hogy elkarikázzanak Érdre. Az iskola testnevelői a szülőket is meghívták a túrára — egy kis megifjodásra. Igazán követendő példa, bátran ajánljuk másoknak is — más sportágakban is.

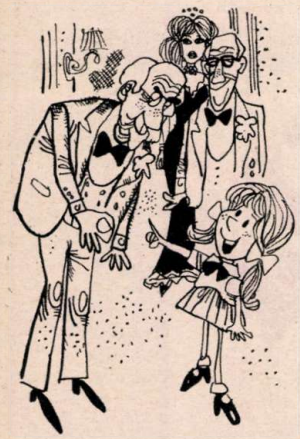

A HÉT VICCE

Az írónő vacsorára várja a vendégeit, akik idő előtt érkeznek meg.

— Hol a mamád? — kérdezi valaki az írónő kislányától.

— Fent a szobájában — feleli a kislány —, most írja a szemöldökét.

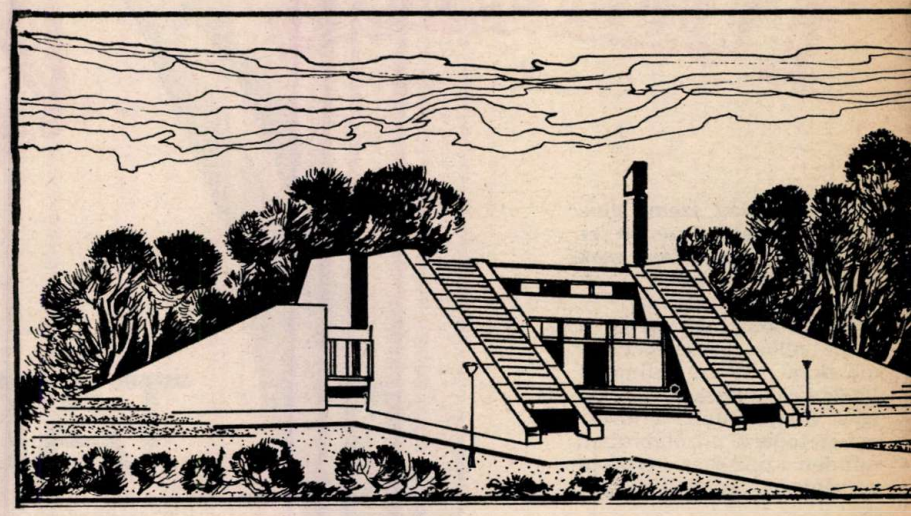

ÚJ FELLEGVÁR

Baján, a Petőfi-szigeten felépített új úttörőházat 1979. november 5-én adta át dr. Horváth István, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottságának első titkára. A város úttörőcsapatai ünnepélyes műsorral avatták fel a korszerű, minden igényt kielégítő úttörőházat.

EZ IS ÚJ

Jelentős társadalmi összefogás nyomán új, nagyszerű úttörő sportlétesítmény épült Budafokon, a Tompa utcai általános iskolában. Tóth István testnevelő tanár kezdeményezésére — és irányításával — olyan sportudvart sikerült kialakítani, ahol az úttörő-olimpia szinte valamennyi versenyszámát le lehet bonyolítani.

Hamar Ági és Köteles Kriszti új iskolában, Tatán tanul...

TORNÁSZ VERKLI TATÁN

A tornaszövetség vezérkara olyan gyorsan döntött, hogy mielőtt a lányok felocsúdtak volna, már be is rendezkedtek új — mondjuk úgy: alkalmi — otthonukban, s hozzá is fogtak a csak nekik előkészített szerek koptatásához.

A magyar női tornásszválogatott tíz hónapra elvonult a világ szeme elől. A szakemberek szerint ez a legjobb megoldás, csak így — a versenyzők és az edzők összevonásával — valósíthatók meg azok a szép célok, amelyeket a moszkvai nyári olimpiai játékokra tűztek ki. Való igaz, hogy Tatán, a híresneves tóparti edzőtáborban minden szükséges kellék a versenyzők rendelkezésére áll.

A tucatnál nem sokkal több reménység között három olyan akad, akik jövőre éppen hogy csak elérik az olimpiai részvétel szigorúan ellenőrzött alsó korhatárát. Akik egy kicsit járatosak az „ötkarikás" versenyek világában, biztosan tudják, hogy az olimpiai versenyeken csak azok indulhatnak el, akik a játékok évében betöltik a tizennegyedik életévüket. Így most már az is kiderült, hogy a moszkvai próbatételre készülődő magyar női tornászválogatott legfiatalabb tagjai tizenhárom évesek, 1966-ban születtek.

Hamar Ági és *Köteles Kriszti* nyolcadikos, és klubtársuk, *Papp Ágota* — aki egy osztállyal lejjebb jár —, sok nagy versenyen szerepelt már a Központi Sportiskola „küldötteként", vagy a magyar ifjúsági válogatott tagjaként. Az edzőtáborok életét jól ismerik, ám mégis nehezen barátkoztak meg azzal a gondolattal, hogy hosszú hónapokra búcsút kell mondaniuk a családi fészeknek, a megszokott iskolának, az osztálytársaknak, a barátnőknek, s így tulajdonképpen új életet kell kezdeniük. Nem túl vidámat, nem nagyon változatosat.

Nincs mese

— *Én az első percben tudtam, hogy most aztán nem lesz mese, elkapják a frakkunkat* — mondja Hamar Ági, akit Krisztinához és Ágotához hasonlóan mestereik: *Maráczi Ernőné Szabó Márta* és a Görögországból jött *Hariszisz Kosztakisz* „oltott be" a tornaszeretetre. — *Megtanultam, hogy a tornában semmi sem könnyű, ezért aztán gondolkodás nélkül elfogadom az edzőim tanácsát, akik a nagy lehetőség kihasználására buzdítanak. Fogalmam sincs arról, hogy beválok-e, vagy sem, szóba jön-e majd a nevem azon a napon, amikor a Moszkvába utazó csapatot kijelölik, de azt elhatároztam, hogy minden tőlem telhetőt megteszek.*

Reggel nyolctól tizenegy óráig vannak iskolában a válogatott-jelöltek

Nagyon kell figyelni, hiszen a lányok tovább akarnak tanulni

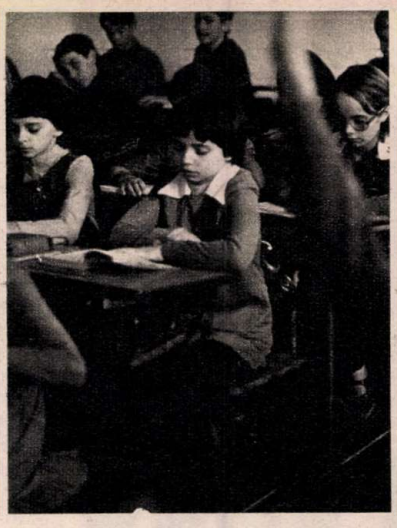

Örömteli érkezés külföldi versenyről

Mindhárman osztályuk legjobb tanulói közé tartoztak budapesti iskolájukban.

— *Valamennyiünk nevében mondhatom: nekünk odahaza nem elsősorban a tanulás okozott gondot, hanem a közlekedés* — veszi át a szót Köteles Kriszti.

— *Sok hasznos óránk veszett kárba Budapesten. miközben a buszra vártunk, vagy az edzésre utaztunk.*

Nem lehet valami kellemes dolog az általános iskola utolsó osztályában tanárokat és osztálytársakat cserélni, merőben új környezetbe kerülni.

— *Nekem még sohasem volt rosszabb jegyem négyesnél, ötösnél, de a jó eredmények elérése közben sem tudtam nélkülözni aput, aki a matekban és a földrajz tanulásban is segített* — sóhajtott fel Papp Ágota. — *Mi lesz Tatán? — kérdeztem a szüleimet, s ők azt mondták, hogy ott egymásra leszünk utalva. „Biztos mindig akad majd valaki, aki segít neked" — biztattak. Igazuk lett, mert hol az edzők, hol a nagyobb lányok magyarázzák nekünk az új anyagot. Óvári Évi érettségire készül, mégis gyakran vendég a szobánkban, olyan rendes, úgy segít.*

Fagyit, sütit nem!

A tatai gimnázium és az általános iskola igazán példamutatóan járt el, amikor elvállalta az élsportoló diákok oktatását és nevelését. A tornászlányok reggel nyolctól tizenegyig járnak iskolába, aztán még az ebéd előtt igen komoly edzés vár rájuk. A pedagógusok a lehető legjobban sűrítik a tananyagot, de vigyázniuk kell, hogy a lányok semmi fontosról ne maradjanak le, hiszen többségük tovább akar tanulni.

Tatán szigorú szabályok uralkodnak. Kezdve a reggeli első teendőtől — a mérlegeléstől.

— *Az edzők hiába mondták, hogy vigyázzunk a versenysúlyunkra, „felejtsük" már el, hogy sütemény és fagylalt is van a világon, mi csak „nassoltunk", csipegettünk és kanalaztunk* — ismeri el az orrát lógatva Köteles Kriszti. — *A mérleg pedig sohasem csalt. Klári néni (Bejek Gézánéról, a válogatott vezető edzőjéről van szó) egy kis papírszeletkével „ajándékozott" meg bennünket. Azon pedig egy semmivel sem összetéveszthető szám állt: a versenysúlyunk. Én például most 39 kilót nyomok a mérlegen, s le kell fogynom 36 és félre.*

— *Nekem egy „hármast" kell leadnom, hogy 39 legyek* — mondja Ági.

— *Pontosan így állok én is* — szomorkodik Ágota, de hozzáteszi, hogy ha nagyon muszáj, három-négy nap elegendő a felesleges kilók „eltávolításához".

Senki se gondolja, hogy Tatán az élet csak tornából és tanulásból áll. Minden kedden és pénteken jó filmeket vetítenek, még olyanokat is, amelyeket csak később tűznek a nagyobb mozik műsorára. Lehet televíziót nézni, olvasni, társasjátékkal szórakozni, s ha a hétvégén megérkeznek a szülők, a lehető legjobb dolog a közös kirándulás.

— *Azért itt minden olyan más* — mondja morcosan Hamar Ági, mire versenyzőtársai is elszontyolodnak egy kicsit. — *Az otthoni, vasárnap délelőtti sétákat semmi sem pótolhatja. Tatán, vagy a környéken bárhová is megyünk, csak az jár az eszemben, hogy holnap kezdődik minden elölről, beindul a „verkli", s nincs megállás hat napig...*

Pedig a lányok még hosszú „menet" előtt állnak. A sok reménykedő közül legfeljebb heten utazhatnak majd az olimpiára. S ebből a hétből hatan jutnak szóhoz a nagy viadalon.

A tananyag sűrített, minden szó fontos az órákon

Szalay Péter

Fotó: Gaál Zoltán

Gyáva vagy

A FIATAL TANÁRNŐ SÍRVA ROHANT KI AZ IGAZGATÓI IRODÁBÓL. NEM AKARTA ELHINNI, HOGY A GYEREKEK, AKIKRE EGÉSZ ÉLETÉT FELTETTE, ELLENE FORDULTAK. EGY FIÚ, AKI LÁTTA A MARIKA NÉNI „RÉMTETTEIRŐL" IRÓDOTT NÉVTELEN LEVELET, ISMERTE ÉS LELEPLEZHETTE VOLNA A BAJKEVERŐKET. DE A FELLÁZÍTOTT NYOLCADIK BÉSEK HARAGJÁTÓL FÉLVE NÉMA MARADT.

Salamon Feri . megpróbálta újra végiggondolni a történteket. Az tény és való, hogy Marika néni igazságtalan volt Tóth Karcsihoz, amikor kiküldte a folyosóra, hiszen dolgozatírás közben nemcsak ő, hanem a fél osztály hangoskodott. De valahogy elejét kellett venni a rendetlenkedésnek. És az is igaz, hogy gyorsan feledésbe merült volna a dolog, ha Szalay Joli nyugton marad. A lány azonban, aki kedvelte Karcsit, személyes sérelemként könyvelte el a fiú büntetését. Előbb úgy tett, mintha csak magában beszélne, aztán egyre hangosabbak és csípősebbek lettek a megjegyzései. Szavai suttogásra, véleménynyilvánításra ingerelték a többieket is. Marika néni hol az egyik, hol a másik gyerektől kérte el az ellenőrzőkönyvet.

Szíve azonban a tanítás vége felé úgy látszik, megenyhült, mert hazamenetel előtt úgy adta vissza az ellenőrzőket, hogy kimaradt belőlük a beígért intő. A következő magyarórán azonban sok-sok egyes éktelenkedett a kiosztott fogalmazások alatt.

— A bosszú nem maradt el — jegyezte meg epésen Joli pedig azt ő is tudta, hogy a felzaklatott lelkiállapotban megírt dolgozatok valóban gyengébben sikerültek a szokásosnál. De azt is, hogy az elégtelenek maga és Karcsi mellé állítják az osztály többségét. — Ezt nem feledjük. És, akit a nyolcadik bé megjegyez magának, annak ezerszer jaj — mondta.

Később az osztályfőnöki órán folytatta Marika néni befeketítését.

— Tessék nekünk megmondani Miska bácsi, mit érdemel az olyan tanárnő, aki dolgozatainkat is magaviseletünk szerint értékeli? — kérdezte kihívóan.

— Ha a másik fél véleményét is ismerném, rögtön válaszolnék neked. De így csak azt tudom mondani, hogy Marika néni jobban szeret benneteket, mint ti őt, mert nem jött hozzám árulkodni rátok. Egyet azonban biztosan mondhatok, még hibát is miattatok követ el, mert azt akarja hogy minél klasszabbak legyetek. Nektek az a fő dolgotok, hogy tanuljatok.

Látszott az arcokon, hogy az osztályfőnök szavai a gyerekeket meghökkentették. De sokan már annyira belelovalták magukat a Marika néni elleni csatába, hogy elhessegették maguktól az értelmes érveket. Ferit azonban csak megerősítette hitében Miska bácsi véleménye. Hiszen az iskola tanulói, és személy szerint ő is sokat köszönhet a magyar tanárnőnek. Amióta náluk van, még a leggyengébb tanuló sem írja a papagájt „ly"-vel, a keddet egy „d"-vel, és ő, aki egy verset nem tudott kívülről elmondani, tagja a városi úttörőház irodalmi színpadának. De igazából akkor jött rá, hogy mire is megy ki itt a játék, amikor Joli megmutatta neki az iskola igazgatójának címzett és az egyik budapesti újsághoz küldött névtelen levelet.

— Addig nem nyugszom, amíg el nem menekül tőlünk — avatta be titkába a lány.

Hangja már nem volt olyan magabiztos, mint azelőtt. Lehet, hogy a rágalom eszközéhez is azért nyúlt, mert megérezte, hogy a gyerekek közül gondolatban egyre többen állnak át Marika néni oldalára.

Feri elhatározta, hogy szíve szerint fog cselekedni. Másnap fellopódzott a lépcsőn az igazgatói irodához, hogy elmondjon mindent. Előbb csak az igazgató vigasztaló hangját hallotta, aztán, hogy valaki sír. Az ajtón könnyes szemmel Marika néni rohant ki. Feri utána futott, de a kijáratnál megtorpant, mert Jolit és Karcsit pillantotta meg. Fenyegetően néztek rá. Figyelte, hirtelen hevesebben dobogott a szíve: Gyáva vagy... gyáva vagy...

Valaki a vállára tette a kezét. Tóth Sanyi és Kerekes Marika állt mellette.

— Gyere Feri! Mi is veled megyünk. Ne félj!

Faragó György

TIZENNÉGY ÉVESEK!

Jelentkezzetek gyógyszergyártó, villanyszerelő, lakatos és szerelő szakmunkástanulónak!

Korszerűen berendezett és felszerelt tanlaboratóriumával, üzemcsarnokaival vár benneteket a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

Napi egyszeri étkezést (ebéd) munka-, illetve védőruhát adunk díjmentesen.

Szakmunkástanulóink a tanulmányi ösztöndíjukon felül vállalati ösztöndíjban is részesülhetnek.

A gyógyszergyártó szakmában a képzés emelt szintű. Ez azt jelenti, hogy **a fiatalok a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a vegyipari szakközépiskola harmadik osztályában folytathatják tanulmányaikat és a sikeres érettségi vizsga után hat hónapon belül TECHNIKUSI OKLEVELET szerezhetnek. ÉRETTSÉGIZETTEK munka mellett két és fél év alatt szerezhetik meg a SZERVES VEGYÉSZTECHNIKUSI OKLEVELET.**

FIÚK, LÁNYOK JELENTKEZZETEK!

Ifjúsági brigádjaink, KISZ-klubunk, művelődési házunk és sportszakosztályaink várnak benneteket!

Üdülés: Balatonlellén, Balatonfüreden, Miskolctapolcán.

Hétvégi pihenés: ráckevei halásztanyánkon és budakalászi csónakházunkban.

Jelentkezés:

a KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

személyzeti és oktatási osztályán

Budapest X., Gyömrői út 19–21.

1475 Budapest 10. Pf.: 27. T.: 574-566.

valamint a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR DOROGI GYÁREGYSÉGE

személyzeti osztályán

2510 Dorog, Esztergomi út 6.

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR BUDAPEST RG

LÁNYOK, FIÚK!

Gyertek az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! A gyár budapesti központjában korszerűen felszerelt tanlaboratóriumában és üzemekben jól elsajátíthatjátok a **gyógyszergyártó, lakatos, esztergályos, hegesztő, csőszerelő, víz- és gázvezeték-szerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, kőműves, szobafestő-mázoló szakmákat.**

A képzés ideje: hegesztő szakmában 2 év, a többi szakmában 3 év.

A fiúkat Budapesten kollégiumban helyezzük el.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a vegyianyaggyártó és a vegyészanalitikus szakmában.

A képzés ideje: 4 év.

Gondtalan tanulásodhoz a vállalat segítséget nyújt:

— tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ,**
— **NYERESÉGRÉSZESEDÉS,**
— napi 1,— Ft ellenében **EBÉD,**
— védőruha és védőétel,
— törzsgárdatagság elismerésekor 2 évet beszámítunk a tanulóévekből,
— **ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG** a vállalat balatoni üdülőiben és vízisport-telepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG sportszakosztályainkban: labdarúgás, kosárlabda, vitorlázás, turisztika, sporthorgászat.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! Szabad szombat van. Továbbtanulási lehetőségről gondoskodunk.

Pályakezdőinket 5 évig **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein. A 2, ill. 3 év képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton tehetsz érettségi, majd technikusminősítő vizsgát.

Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is. Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük!

Címünk:

EGYT

Gyógyszervegyészeti Gyár
oktatási osztály
Budapest X., Keresztúri út 30—38.
Telefonszámunk: 836-702.
Levélcímünk: 1. Budapest Pf. 100. — 1475.

A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a Metró Örs vezér téri végállomásától.

MADE IN „TULIPÁN”

Elmentünk világgá 10.

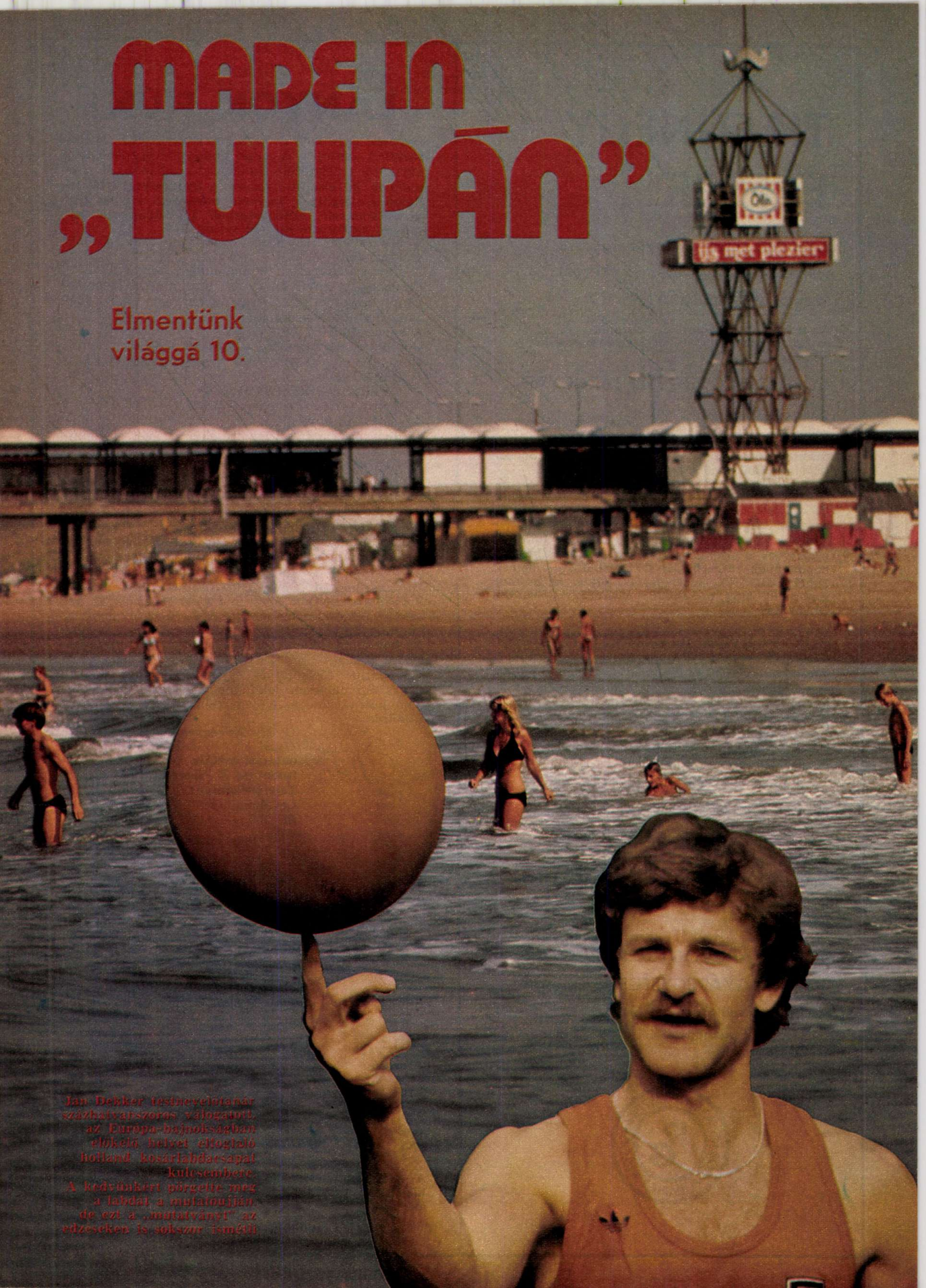

Jan Dekker testnevelőtanár százhatvanszoros válogatott, az Európa-bajnokságban elükelő helyet elfoglaló holland kosárlabdacsapat kulcsembere. A kedvünkért pörgette meg a labdát a mutatóujján, de ezt a „mutatványt” az edzéseken is sokszor ismétli

Hollandiában — akárcsak több fejlett nyugat-európai országban — újfajta gyarmatosítás tapasztalható. Vendégmunkások tízezreit csábították el hazájukból, akik családostul felkerekedtek, hogy megélhetésükért a legszennyesebb munkát végezzék

A halászhajók először éppen csak eltávolodtak a partoktól. Később egyre beljebb és beljebb merészkedtek. Végül megelégelte ezt a tenger királya és hatalmas víztömeget zúdított a holland partokra. „Ha nektek tenger kell, hát tessék!" — mondta, majd óriási hullámhegyek között eltűnt a mélyben.

Így szól a legenda arról a hétszáz évvel ezelőtti vihar-dagályról, amely után Németalföld nagy területe víz alá került. Ám a hollandok nem ijedtek meg a saját árnyékuktól: fáradságos, nehéz munkával értékes területeket hódítottak vissza az Északi-tengertől. S százával építették fel máig is legjellemzőbb szimbólumukat, a szélmalmokat.

SZIDOLOZOTT DICSŐSÉG

Vajon búzát, vagy inkább kukoricát őröltek a sebesen forgó kövek?

— Miféle kövek?! — nézett ránk döbbenten házigazdánk, Jan Dekker. — De hiszen a szélmalmok sohasem őröltek, hanem az elöntött földekről szivattyúzták vissza a vizet a csatornákba. Mert akármennyi gátat, zsilipet építettünk, a tenger dühös királya csak lejjebb parancsolta Hollandia egyharmadát a tenger szintjénél.

Nem akartuk tovább bosszantani Jant hasonló kérdéseinkkel, annál is inkább, mert hozzá elsősorban mint sportolóhoz jöttünk. Jan ugyanis testnevelő tanár Hertogenbosch egyik általános iskolájában és emellett az Európa-bajnokságban előkelő helyet elfoglaló holland kosárlabdacsapat kulcsembere. Hetente háromszor autózik — a saját költségén — Amszterdamba edzésre, és ha külföldön van mérkőzésük, a röpisek a repülőjegyet is a saját zsebükből fizetik. Igazi amatőrök, de a játékuk, sportrajongásuk világszínvonalú.

Azt viszont csak később, hosszabb hollandiai tartózkodás után értettük meg, hogy Jan miért háza zsebkendőnyi kertjében ültetett le minket, s miért nem a tágas nappaliban. Az ok egyszerű, ám legalább annyira érthetetlen, mint a magyar vidék szerencsére már eltűnőben levő „tiszta szobája". A különbség az, hogy az itteni „tiszta szoba" nemcsak a házigazda hanem a vendég számára is tabu: tilos terület.

Akkor meg minek a nagy nappali, az étkező és a többi, kisebb-nagyobb szoba? Főként azért — hogy legyen. Legyen mit megmutatni, de még inkább, hogy legyen hová elhelyezni a holland családok hagyományosan kötelező „kegytárgyait": a kristályvázákat, a porcelán csecsebecséket, és a naponta szidolozott gyertyatartót. A hatalmas ablakokon nincs függöny, így mindenki láthatja, hogy a lakások úgy hasonlítanak egymásra, mint két, csupán méreteiben különböző fapapucs.

„BŰNÖS JÖVEVÉNYEK"

No persze, manapság a fapapucs már csak jelkép. Amúgy egyáltalán nem kellemes viselet, nem is azért hordták, mert öröm volt benne a járás. Viszont a vizes, lapályos területen óvta a lábat — és gazdáját — a felfázástól, s az ország ázsiai, afrikai és amerikai gyarmatain a holland hódítókat a csúszómászó bogaraktól.

Az óriási gyarmatbirodalomból ma már csak két morzsányi szigetcsoport maradt meg Nyugat-Indiában, Holland Antillák néven. Viszont megmaradt a név! A hajdani hírnév másban is kötelez. Keresett és kiváló cikk jelenleg is például a „holland" kakaó, amelynek csak annyi köze van — s régen is csak annyi volt — Hollandiához, hogy ott csomagolják tetszetős dobozokba. Ha egy holland elé tennének néhány kakaóbabot, legalább annyira nem sejtené, hogy mi az, mintha nekünk mutatnák.

A gyarmatok visszakerülnek eredeti tulajdonosaikhoz. Négy éve vált függetlenné Dél-Amerikában Suriname is. Ám Hollandiában — akárcsak több fejlett nyugat-európai országban — újfajta gyarmatosítás tapasztalható. Vendégmunkások tízezreit csábították el lakóhelyükről, akik családostul felkerekedtek, hogy megélhetésükért a legszennyesebb munkát is elvégezzék. De a gyermekeik már nem kapták meg azt a jogot, hogy emberhez méltó módon éljenek, tanuljanak.

— Ezért vált „csatatérré" másfél hétre Hollandia egyik legszebb, legrégibb temploma — mesélte Joost Prinsen neves színész, a holland televízió sztárja. — Török vendégmunkások elbarrikádozták magukat a templomban, és követelték, hogy tisztességes munkát és bért kapjanak, gyerekeik pedig a holland családok gyerekeihez hasonló feltételekkel járhassanak iskolába. Vagyis a szüleik keresetéhez mérten kapjanak támogatást, szociális segélyt és ne ültessék őket külön azzal, hogy „büdös jövevények". Végül a holland oktatási miniszter adta be a derekát, mindent megígért. Kíváncsi vagyok, teljesíti-e?

„Kíváncsi vagyok." Ez a címe Joost műsorának, melyet a televízió rendszeresen közvetít. Az adásokban olyan, a gyerekeket nap mint nap foglalkoztató kérdésekről van szó, mint a drága tanszer, a szülők jövedelme szerinti megkülönböztetés, de legelsősorban a szerelem. Joost-ot sokan szidják, sokan dicsérik. A hollandok ugyanis egyrészt igen szigorú erkölcsű emberek, másrészt büszkék arra, hogy már náluk is van ilyen „rázós" tv-műsor, nemcsak az NSZK-ban vagy Franciaországban. „Kicsi ország vagyunk — gondolják —, de lám, semmiben se maradunk le."

VIRÁGOK KALAPÁCS ALATT

A tulipán hazájából természetesen nem utazhattunk tovább anélkül hogy ne látogattunk volna el egy virágárverésre.

Joost Prinsen, a holland televízió sztárja. Műsoraiban a holland nézők számára szokatlan témákkal, például a gyerekszerelemmel is sokat foglalkozik

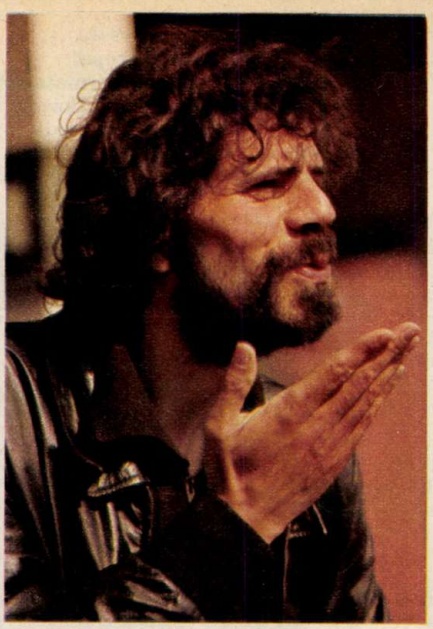

MADE IN „TULIPÁN"

Amszterdamtól nem messze kerülnek „kalapács" alá a virágok. A kertészek hatalmas csarnokban rakják közszemlére árujukat, a kereskedők pedig olyanféle teremben ülnek, mint nálunk a sportcsarnok. A mintát megmustrálják, majd licitálnak. Gombnyomással jelzik, hogy mennyi pénzt szánnak a rózsákra, krizantémokra, gerberákra, és nyáron természetesen a tulipánokra. Az összeget — mint egy focimeccs eredményét — a terem falán elhelyezett táblára vetíti az elektromos berendezés, majd az árverés vezetője kalapácsütéssel jelzi, ha véget ér a számjegyek „vitája".

Ebbe a terembe csak különleges engedéllyel lehet belépni — nem úgy az előcsarnokba, amelyet naponta megszállnak a turisták. Itt díszes papírdobozokban árulják a tulipánhagymát, jó borsos áron. Néhány darabért 100—200 forintnak megfelelő összeget kérnek, ám a látogatók veszik, mint a cukrot. Régi „dicsőségét", hajdani gyarmataiból szerzett tekintélyét így váltja aprópénzre Made in „Tulipán" — pardon, Hollandia.

A nagyratörő, s többségükben igen szorgalmas hollandok között jelenleg is csak annak van tekintélye, aki többet tud felmutatni pénzben, gazdagságban, szerzett és dédelgetett javakban. Még a királynőnek sincs akkora hatalma, mint a Shell olajkonszern urainak. A királynő ugyan mindent megtesz a népszerűségéért, még azt is, hogy gyakran felül a hollandok kedvelt közlekedési eszközére, a kerékpárra, de a korona már nem csillog úgy, mint a bankok széfjének mélyére rejtett aranytömbök. A csaknem 14 milliós Hollandiában egyébként kilencmillió kerékpáros tapossa a pedált, amelyet élelmes üzletemberek így reklámoznak: „Ha erre rálépsz, biztos, hogy előbbre jutsz."

Valójában itt nem elég az előbbrejutáshoz, ha zsebedben csak egy kerékpárravaló csörög...

Következik:

„Kalapács" alatt a virágok. A licitálás gombnyomással történik

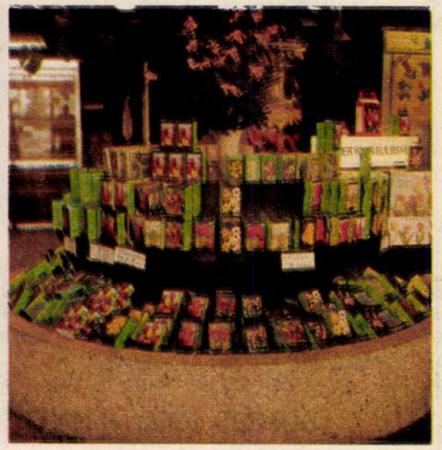

A vastagabb pénztárcájú turisták tulipánhagymát is vásárolhatnak

Boldog születésnapot! Az üvegkehelyben árult tavirózsa nem a legolcsóbb ajándék...

Amszterdam csatornáin ilyen „állóhajók" horgonyoznak. Akinek nem telik lakásra, az a vízen oldja meg szállásgondjait. De a szükséglakásokból sem hiányozhat a virág . . .

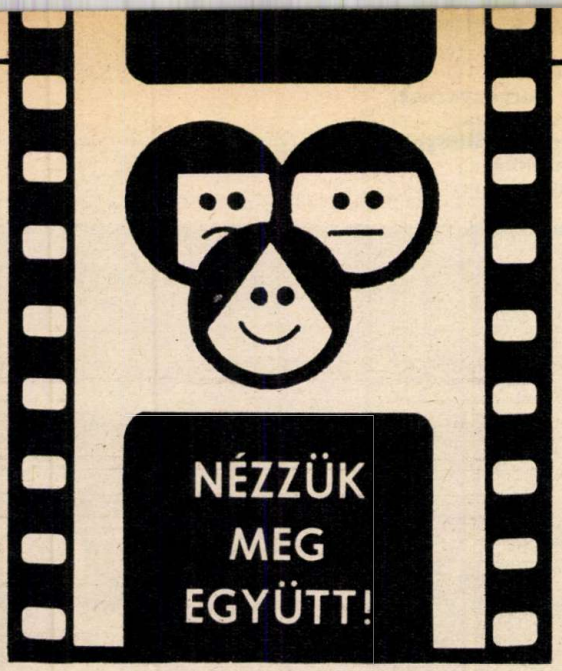

FEKETE FÜLŰ FEHÉR BIM

Régi kedves ismerőst láthatunk viszont a film egyik főszerepében: A tavasz tizenhét pillanata című tévésorozat népszerű hősét, Vjacseszlav Tyihonovot. De minden valószínűség szerint kevés olyan néző akad, aki nem zárja majd szívébe a másik főszerepet „játszó" ír szettert, ő a hírek szerint saját kutyanevét adta a szerephez, vagyis valóban Bimnek hívják.

Talán sokak számára ismerős a film címe, hiszen Gavriil Trojepolszkij regénye, amelyből a film készült, magyarul is megjelent. Nem egyszerű „kutyatörténet" ez, és a film sem egyszerűen „kutyafilm": bár Bimet többet látjuk a vásznon, mint akármelyik másik szereplőt (a Bim gazdáját játszó Tyihonovot is beleértve), ez a film mégsem egy kutyáról, hanem az őt körülvevő emberekről szól.

A kétrészes filmben unalmas, vontatott résszel aligalig találkozunk: a rendező, Sztanyiszlav Rosztockij mindvégig ébren tudja tartani érdeklődésünket. Mert Bimről, a fekete fülű fehér kutyáról már az első negyedórában megtudjuk, mennyire kedves, okos, szép és hűséges állat, de az emberekről mindig kiderül valami új jellemvonás. A film hibájául legföljebb az róható föl, hogy ahol tanítani, nevelni akar, ott egy kicsit „mellbevágóan" teszi, márpedig senki sincs oda a gyönyörűségtől, ha mozinézés közben okítják.

Sok szép és kifejező felvétel mellett akad egyenesen ügyetlen beállítása is az operatőrnek, Vjacseszlav Sumszkijnak; ahol öncélúan jobbról-balról-elölről-hátulról fényképezi a mezőn futkosó Bimet, már-már azt hisszük, kutyavásárra készülnek, annyi négylábút látunk egyszerre, és valószínűleg neki kellett volna felfigyelni arra is, hogy a téren órák óta focizó gyerekek fehér térdzoknija olyan makulátlanul tiszta, mintha épp most futottak volna ki a Luzsnyiki stadion zöld gyepére.

Bim — részben az emberek gonoszsága, részben a balszerencse következtében — elpusztul, s gazdája rövidesen egy másik, a fiatal Bimre megszólalásig hasonlító kutyust talál. Nem tudom, a film alkotóinak szándéka szerint azért történt-e így, hogy a nézők bánata enyhüljön; én magam mindenesetre ezen még jobban elszomorodtam.

Írjátok meg, nektek mi jutott eszetekbe a filmről!

Bátki Mihály

„ÖRÜLÖK, HA MEGISMERNEK..."

KUDLIK JÚLIA

– Nem unja még a Deltát? – kérdezem Kudlik Júliától egy stúdiófelvétel után.

– Egyáltalán nem – válaszolja a mindannyiunk által ismert huncut mosollyal –, mert nagyon szeretem megértetni, népszerűsíteni a tudományt.

– Mindent ért, amit elmond a műsorban?

– Addig ki nem ejtek egyetlen szót sem, amíg meg nem értettem az új, ismeretlen dolgokat, kifejezéseket. A felvétel előtt megkapom a szöveget, mindig szakítok időt a felkészülésre. Ez különösen fontos az Iskolatelevíziós Deltácskánál, hiszen azt elsősorban gyerekek nézik.

– Néhány éve fellépett a szilveszteri műsorban; egy bohóctréfát adtak elő Antal Imrével és Tamási Eszterrel hagyományos bohócjelmezben, kifestett arccal. Nagy sikert aratott nagyszerű – vagyis halálkomoly „bohóckodásával". Nem sajnálja, hogy csak egyszeri alkalom volt ez?

– Gyerekkorom egyik vágya volt, hogy bohóc legyek. Most az egyszer megvalósult. De sikerem elsősorban azért lehetett, mert a nézők mindig nagy szeretettel fogadják a képernyőről jól ismert személyt – szokatlan szerepkörben. Gondoljunk csak Varga József bűbájos szilveszteri énekléseire!

– Mi a véleménye saját népszerűségéről?

– Örülök, ha megismernek az utcán, név szerint köszöntenek a boltban, de nem tartom magamat különbnek másoknál; annyiban vagyok más helyzetben, hogy az én munkahelyem a tv-kamera előtt van.

S. B.

Fotó: Gaál Zoltán

PAJTÁS
KEDVES
ISMERŐS

AZ ŰRREPÜ

CSILLEBÉRCI DELTA

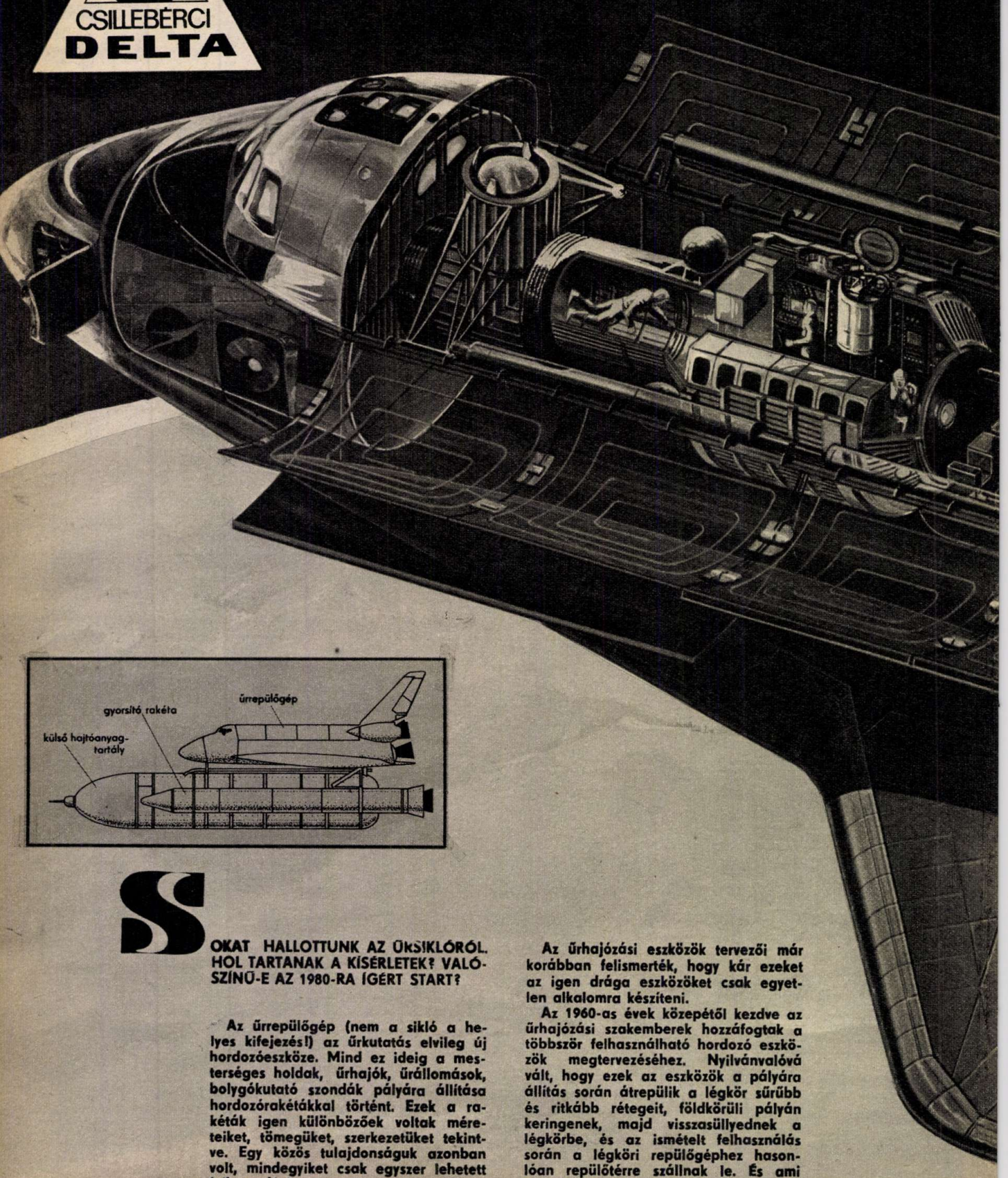

SOKAT HALLOTTUNK AZ ÜKSIKLÓRÓL. HOL TARTANAK A KÍSÉRLETEK? VALÓSZÍNŰ-E AZ 1980-RA ÍGÉRT START?

Az űrrepülőgép (nem a sikló a helyes kifejezés!) az űrkutatás elvileg új hordozóeszköze. Mind ez ideig a mesterséges holdak, űrhajók, űrállomások, bolygókutató szondák pályára állítása hordozórakétákkal történt. Ezek a rakéták igen különbözőek voltak méreteiket, tömegüket, szerkezetüket tekintve. Egy közös tulajdonságuk azonban volt, mindegyiket csak egyszer lehetett felhasználni.

Az űrhajózási eszközök tervezői már korábban felismerték, hogy kár ezeket az igen drága eszközöket csak egyetlen alkalomra készíteni.

Az 1960-as évek közepétől kezdve az űrhajózási szakemberek hozzáfogtak a többször felhasználható hordozó eszközök megtervezéséhez. Nyilvánvalóvá vált, hogy ezek az eszközök a pályára állítás során átrepülik a légkör sűrűbb és ritkább rétegeit, földkörüli pályán keringenek, majd visszasüllyednek a légkörbe, és az ismételt felhasználás során a légköri repülőgéphez hasonlóan repülőtérre szállnak le. És ami a legfontosabb: a szerkezet nagyobb

ŰRGÉP

HÍRES TUDÓSOKAT, CSILLAGÁSZOKAT, ŰRSZAKÉRTŐKET ÉS A TV-DELTA MUNKATÁRSAIT KÉRDEZGETTÉK NYÁRON CSILLEBÉRCEN A GYEREKEK. NÉHÁNY VÁLASZT LAPUNK HASÁBJAIN KÖZLÜNK.

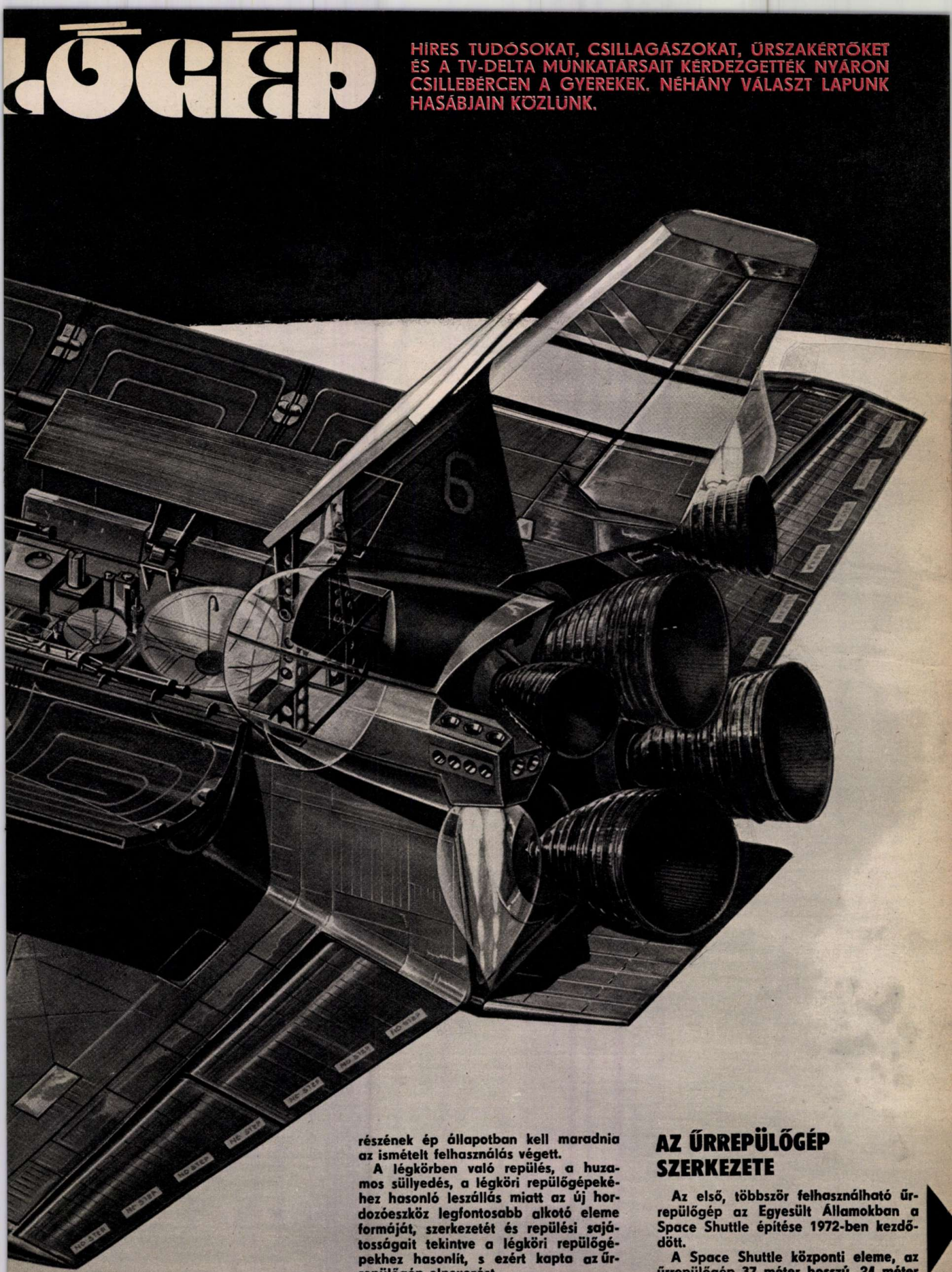

részének ép állapotban kell maradnia az ismételt felhasználás végett.

A légkörben való repülés, a huzamos süllyedés, a légköri repülőgépekéhez hasonló leszállás miatt az új hordozóeszköz legfontosabb alkotó eleme formáját, szerkezetét és repülési sajátosságait tekintve a légköri repülőgépekhez hasonlít, s ezért kapta az űrrepülőgép elnevezést.

AZ ŰRREPÜLŐGÉP SZERKEZETE

Az első, többször felhasználható űrrepülőgép az Egyesült Államokban a Space Shuttle építése 1972-ben kezdődött.

A Space Shuttle központi eleme, az űrrepülőgép 37 méter hosszú, 24 méter

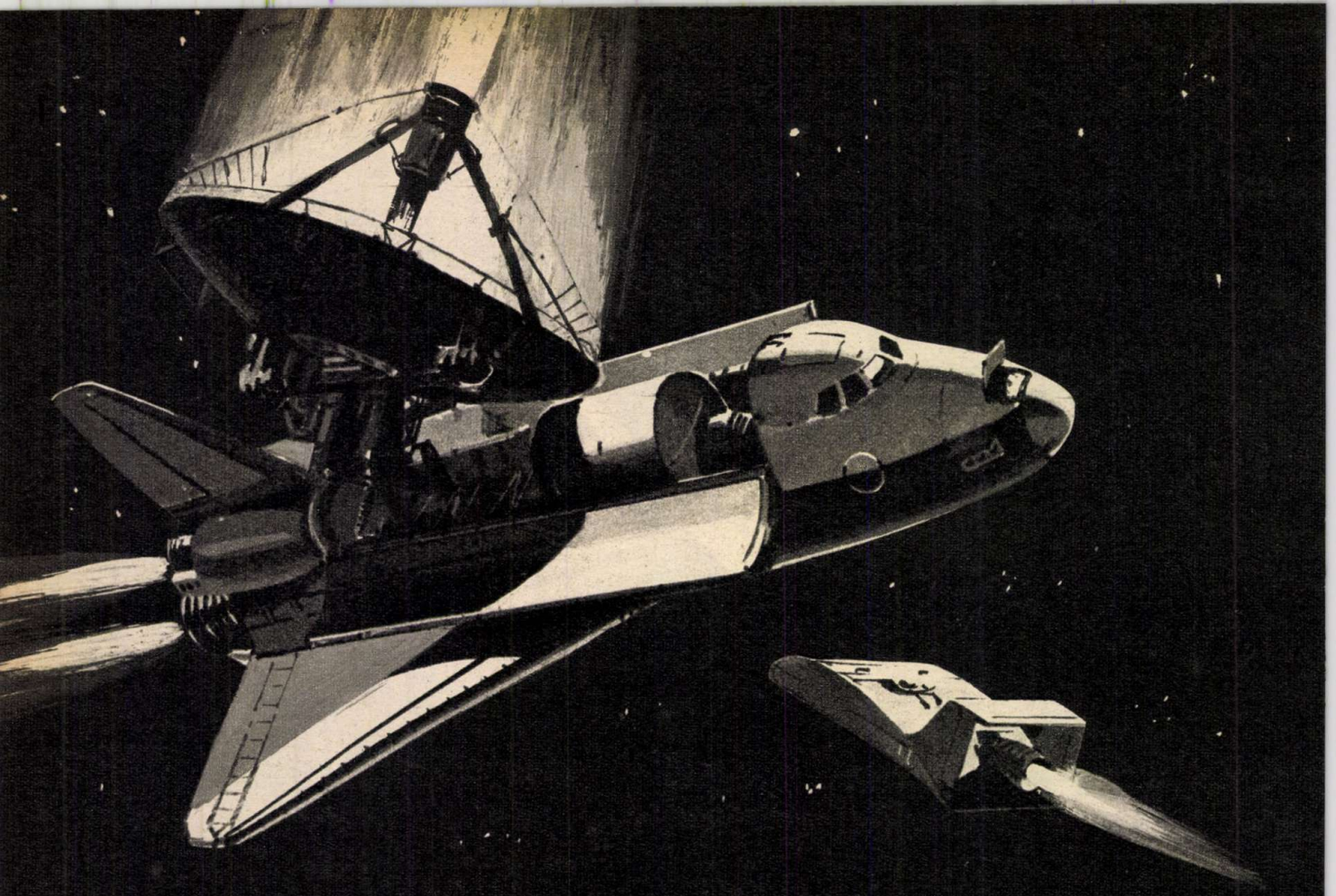

fesztávolságú szerkezet. Szárnya a hang feletti sebességű utasszállító repülőgépekéhez, a szovjet TU–144-éhez, illetve az angol–francia Concorde-éhoz hasonló háromszög formájú. A gép a repülőgép-építésben megszokott alumínium és titán ötvözetekből készül. A borításnak a visszatéréskor legjobban felmelegedő felületeit különleges hőálló lapokkal burkolják.

Az űrrepülőgép orr-részében található a hermetikusan zárt pilótafülke. Itt foglal helyet a három főből álló személyzet. Rajtuk kívül még négy fő utazhat a gépen. A személyzeti fülkék mögött található a 28 tonna tömegű hasznos terhet (mesterséges holdat, űrállomást, bolygókutató szondát) befogadó – 4,6 méter átmérőjű és 17 méter hosszú rakodótér. A két óriás méretű hangerpalást-ajtóval zárható térben a világűrben végzendő ki- és berakodási munkálatokhoz a pilótafülkéből kezelhető manipulátorokat helyezték el.

Az űrrepülőgép hajtására három nagy tolóerejű rakétahajtómű szolgál. Ezek állítják az eszközt a földkörüli keringési pályára. Az ehhez szükséges hatalmas mennyiségű folyékony hajtóanyag a géptörzsben nem fér el. Így a hajtóanyag döntő többségét – a folyékony oxigént és hidrogént – a 47 méter hosszú, 8,5 méter átmérőjű, kétszáz tonna befogadóképességű külső tartályban tárolják. Ez a rendszer egyetlen, ismételten fel nem használható eleme.

A majdnem nyolcszáz tonna tömegű szerkezet (az űrrepülőgép és teli tartály) magasba emeléséhez azonban nem elegendőek az űrrepülőgép saját hajtóművei. Ezért a szerkezetet kiegészítették még két hatalmas tolóerejű gyorsítórakétával, melyek az űrrepülőgépet átsegítik a pályára állás kritikus szakaszán – a sűrű légkörön.

Magát az űrrepülőgépet száz alkalomra, a gyorsító rakétákat pedig negyven repülésre tervezték. Utóbbiak a kiégést és a leválást követően ejtőernyővel a tengerbe ereszkednek, innen ezeket a rakétákat kihalásszák, majd felújítják és újratöltik.

A REPÜLÉS FÁZISAI

A szerkezet indítása a hordozórakétákhoz hasonlóan függőleges helyzetből történik. Az indításkor a két gyorsítórakéta és az űrrepülőgép hajtóművei – együtt üzemelnek. Az emelkedés során a gyorsító rakéták kiégnek, 40–43 km magasságban leválnak.

A további emelkedésre 100–110 kilométer magasan elfogy a hajtóanyag a külső tartályból, s a tartály ledobása után az űrrepülőgép hajtóművei a géptörzsben levő tartályból fogyasztják a hajtóanyagot. A 300–400 kilométer magas keringési pályára állás után az űrrepülőgéppel elvégzik a megadott feladatokat, melyek befejeztével kezdődhet a Földre való visszatérés.

A visszatérési manőver – csakúgy mint a hagyományos légköri repülőgépek leszállása – a repülés legbonyolultabb művelete. Megkezdésekor a keringési pályán az űrrepülőgépet a repülési iránnyal ellentétes helyzetbe állítják, majd beindítják a fékező hajtóműveket. 100 kilométeres magasságra süllyedéskor a űrrepülőgépet orrrészével előre fordítják, és itt kezdődik a légkörbe való süllyedés – a vitorlázó-sikló repülés.

A 10 000 kilométer körüli süllyedés végén az űrrepülőgép a légköri repülésben megszokottnál nagyobb, csaknem 6 kilométer hosszú, és mintegy 90 méter széles, különleges kialakítású leszállópálya megközelítésekor kibocsátja a futókat. A gép kerekes futóműveivel óránként 340 kilométeres sebességgel ér talajt. A kigurulási úthossz csökkentésére fékezőernyőket használnak.

AZ ŰRREPÜLŐGÉP

A többszöri felhasználhatóság legfontosabb eredménye az űrobjektumok földkörüli pályára állítási költségeinek negyedére-ötödére csökkenése.

Nagy probléma az űrrepülőgép hővédelme. A korábbi űrhajók visszatérő fokozatait leégő hővédő burkolattal látták el, az űrrepülőgép hővédő borításának azonban károsodás nélkül kell elviselnie a száz alkalommal való visszatérést (igaz, hogy a rendkívül hosszú süllyedés miatt a legnagyobb felmelegedés „csak" 1650 Celsius-fok – az űrhajók 5000–6000 Celsius-foknyi felmelegedésével szemben).

A másik gondot az űrrepülőgép három főhajtóműve jelentette, hiszen ezeknek a száz alkalommal való repülés során 7,5 órát kell működni – a korábbi hasonló hajtóművek legfeljebb 3–5 percig tartó üzemidejével szemben.

Az űrrepülőgép siklási kísérleteit már 1977-ben elvégezték. Ezeknek során az űrrepülőgépet egy átalakított Boeing-747 utasszállító gépóriás 12 kilométer magasba emelte, s innen az űrrepülőgép vitorlázó-sikló repülés végén szállt le egy sóstó igen sima, kiszáradt medrébe.

Jelenleg az űrrepülőgép első űrutazásra szánt példánya már az „indítóasztalon" áll, folyik az összeszerelés, a hővédő sapkák felhelyezése, a fedélzeti berendezések laboratóriumi ellenőrzése, a hajtóművek próbaüzemeltetése. Ha minden sikerül, akkor az űrrepülőgép első – pilóta nélküli próbarepülésére 1980 első negyedében kerül sor. A sikeres pilóta nélküli repülés után kezdődhetnek a pilótás repülési kísérletek.

SZALJUT ŰRÁLLOMÁSOK

Néhány évvel ezelőtt Satalov altábornagy, a szovjet űrhajósok kiképzésének vezetője kijelentette, hogy „az űrrepülésben a repülőgépeké a jövő". Ez egyértelműen igazolja, hogy a Szovjetunióban is foglalkoznak a többször felhasználható űreszközök kifejlesztésével.

Gyors eredmény azonban természetesen nem várható, hiszen még egy olyan gazdag ország sem vállalkozhat egyszerre több program végrehajtására, mint az Egyesült Államok. A Skylab űrállomás kialakításában, illetve a Szojuz–Apolló nemzetközi űrrepülés során az Apolló Hold-programból megmaradt eszközöket használták fel. Így, bár a Space Shuttle képes űrállomás földkörüli pályára állítására, az amerikaiaknak nincs módjuk az ehhez szükséges űrállomás kifejlesztésére. Tehát az amerikai űrrepülőgép kísérleti repüléseit követően csak a nyugat-európai országok által kialakított Spacelab elnevezésű űrállomást, vagy a szovjet Szaljut űrállomást viheti majd magával.

A szovjet űrkutatás az 1970-es évek eleje óta sokrétű, céltudatos programot hajt végre a Szaljut típusú űrállomásokkal. Ez a nagy jelentőségű, gyakorlati eredményeket adó űrrepülés-sorozat egyre hosszabb időtartamban, és nemzetközi személyzetekkel folytatódik. Éppen ezért a szovjet űrrepülőgép megjelenése helyett a közeljövőben a Szaljut űrállomások tevékenységének az amerikai űrrepülőgéppel való összehangolása, valamint újabb közös kísérletek várhatók.

SZENTESI GYÖRGY

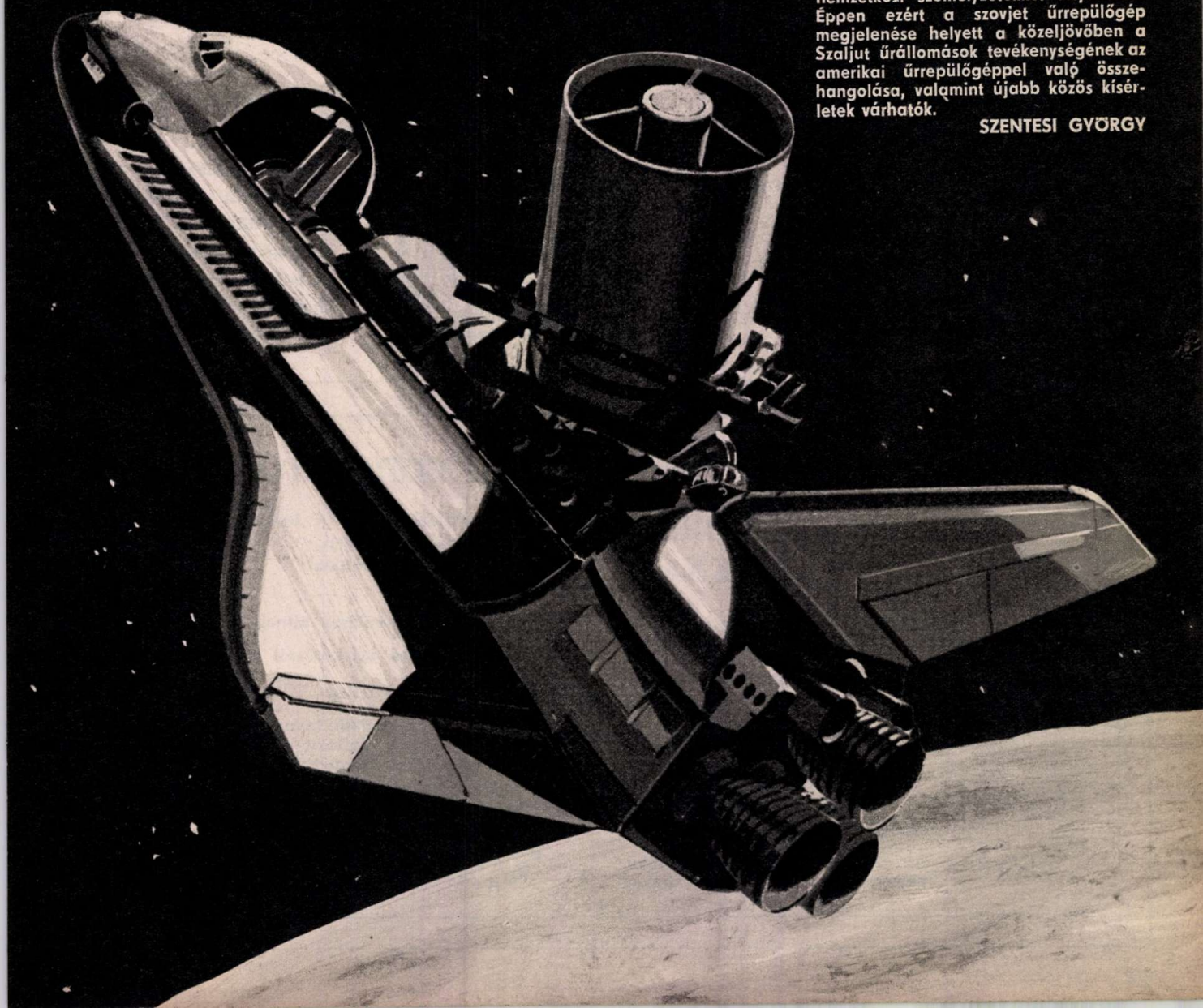

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK

— kőműves,
— ács-állványozó
— hidegburkoló
— fapadlózó-műanyag-burkoló
— víz-gázszerelő
— központifűtés-szerelő
— villanyszerelő
— vas- és fémszerkezeti lakatos
— épületasztalos
— szobafestő-mázoló

szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg 8.-os tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaikhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamenynyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat, Szakoktatási Csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300.

GYERE AZ ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁRBA!

1980/81-es tanévre a 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett LÁNYOKAT **szövőnek,** FIÚKAT **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül az iskolai eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Az üzemi gyakorlat idején a gyárban 3 Ft-ért ebédet adunk. Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga letétele után **a kereseti lehetőség szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4000 Ft.** A többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk
Cím: PATEX
Angyalföldi Szövőgyár személyzeti osztály
Budapest XIII., Fáy u. 81—83.

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGET BIZTOSÍTÓ SZAKMÁT AJÁNLUNK FIÚKNAK!

A Budaprint Pamutnyomóipari Vállalat felvesz általános iskolát végzett fiúkat 16 éves korig textilnyomó szakmunkástanulónak.

A tanulmányi ösztöndíjon felül (160—600 Ft) a vidéki tanulók havi 500,— Ft különélési pótlékot, a budapestiek havi 450,— Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Vidéki tanulóinkat KOLLÉGIUMBAN helyezzük el.

Az elsőévesek 1500,— Ft értékű ruházkodási hozzájárulást kapnak.

Az elméleti oktatás Budapest legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban folyik.

Jó tanulóink továbbtanulását támogatjuk!

Érdeklődésre részletes tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

Pamutnyomóipari Vállalat Személyzeti és Oktatási Főosztály Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. 1036
Telefon: 687-834

MELYIK SZAKMÁT VÁLASZTOD?

Korszerűen felszerelt tanműhelyekkel várjuk az általános iskolát végzett, és érettségizett fiúkat. Képzés az iskolai végzettségnek megfelelően 3, illetve 2 év. **Ez idő alatt nemcsak tanulmányi ösztöndíjat, hanem havonta 250,— Ft társadalmi ösztöndíjat is adunk.** Vidéki tanulóink számára bentlakásos tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk.

Budapest egyik legszebb sporttelepén sportolási, klubhelyiségünkben szórakozási lehetőségek állnak rendelkezésre. A szakmunkásvizsga után kedvező kereseti feltételeket és szociális ellátást nyújtunk. **Munkásszállóval, balatoni, dunai és hegyvidéki üdülővel rendelkezünk.** Minden második szombat szabad!

JELENTKEZÉSETEKET VÁRJUK! Amikor az iskolában a „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ot kitöltitek, feltétlenül írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek felvételre, és egyúttal személyesen vagy levélben keressétek meg Tanműhelyünket.

Címe: **Budapest VI., Weiner Leó u. 7. 1065. Tel.: 126-011.**

Jelentkezzetek villanyszerelő tanulónak a BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEKHEZ!

BUDAPESTI ELMŰ 1893 ELEKTROMOS MŰVEK 1132. XIII. VÁCI-ÚT 72-74.

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?
A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.
Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmára.
Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**
Figyelmedbe ajánljuk a következőket:
– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.
– Az ösztöndíj: 500,– Ft.
– Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.
Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV ÚJPEST!
CÉRNAGYÁR
személyzeti
és oktatási osztály,
Budapest,
Váci út 91. – 1044

NYOLCADIKOSOK!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba ipari tanulónak.
Az alábbi szakmák közül választhattok:
szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.
A KÉPZÉS IDEJE: **hegesztő szakmában 2 év, a többiben 3 év.**
Amíg tanulsz, biztosítjuk számodra a kollégiumi elhelyezést, a korszerűen felszerelt tanműhelyt, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250–500,– Ft-ig társadalmi ösztöndíjat, napi (3,– Ft térítésért) ebédet, nyereségrészesedést, üdülést a balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.
Szakmunkásvizsga után továbbtanulhatsz, munkába álláskor 1500–2000,– Ft juttatást kapsz, modern munkásszálláson helyezünk el és jó kereseti lehetőséged lesz.

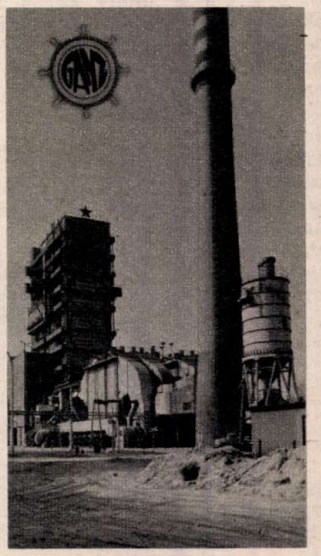

Leveledet a következő címre küldd:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci út 202. 1904
Telefon: 401-562

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dűlő
Telefon: 223

Ez a Mercedes már 1914-ben 190 kilométeres sebességgel száguldott a Le Mans-i versenyen

KONTINEN

Az autót ma már nem tekinthetjük egyszerűen technikai találmánynak, hiszen jócskán átalakította életünket. Gondoljuk meg: a világ ipari termelésének negyven százaléka szolgálja az autógyártást. A gépkocsi rohamos fejlődésében, tökéletesítésében, térhódításában a versenyek játszották a főszerepet. Az autózás története nem más, mint versenyek története.

Egyre-másra születtek a nagy viadalok, a versenyzés két fő irányba haladt. Voltak, akiket a beláthatatlan távolságok, és az ismeretlen, sokszor leküzdhetetlennek látszó akadályok legyőzése érdekelt — másokat viszont a gyorsaság. A minél nagyobb sebesség elérése. A két követelmény persze sohasem vált el élesen egymástól, hiszen az is igyekszik minél gyorsabban célba érni, aki messzire megy, és viszont, a gyorsasági versenyek közben is vannak nagyon nehéz pillanatok. De a különbség ma is nyilvánvaló egy rali (rallye) verseny és egy pályaverseny között.

ÖT ÉS FÉL HÓNAPOS VERSENY

A párizsi Le Matin című újság 1907-ben díjat írt ki egy Peking—Párizs távverseny győztese számára. Ez a csaknem 16 ezer kilométeres távolság az akkori útviszonyok között úgyszólván leküzdhetetlennek látszott. Vállalkozókban mégsem volt hiány. Végül is, a tetemes költségek és egyebek miatt a mezőny öt résztvevőre korlátozódott, akik 1907. június 10-én reggel hét órakor útnak is indultak Pekingből. A verseny története egész könyvet töltene meg. Említsünk meg csak annyit, hogy a győztes olasz **Borghese** herceg két hónap alatt ért Párizsba Itala márkájú autóján. Ezt az Italát egy 45 lóerős (!) négyhengeres, hét és fél literes motor hajtotta. Ma a torinói autómúzeumban áll ez a legendás kocsi, amely kerek huszonegy nappal előzte meg ellenfeleit.

Semmi sem volt elég. Egy év múlva a The New York Times írt ki díjat az Alaszkán, Oroszországon, Németországon át Párizsba vezető túrára. Öt és fél hónapi autózás után a német csapat nyerte a versenyt, négy és fél literes, 35 lóerős, 80—85 km/óra sebességre képes gépkocsijával.

A „nagy vándorlások", gondoljunk csak a London—Sidney raliversenyre, (Európán keresztül, Törökországba, majd Indiába vezetett a résztvevők útja, itt hajóra szálltak) vagy hasonló mai nagy versenyekre, napjainkig foglalkoztatják az autósokat. Az igazi klasszikus erőpróbák azonban másképp és másutt, más formában születtek.

1905-ben írták ki először a Tourist Trophy-t a Man-szigeten, 1906-ban rendezték meg az első Targa Florió-t Szicíliában, 1911-ben pedig az Egye-

Rajt a Le Mans-i viadalon — napjainkban

Indulásra várók tömege a század elején — ugyancsak Le Mans-ban

Gép és ember próbája ez a rali verseny

Paul Newman, világhírű színész, remek versenyző

SEKEN ÁT...

sült Államokban, Indianapolisban útjára indult a világ máig egyik leghíresebb versenye, az 500 mérföldes nagy viadal, amelynek megnyerése sokak szemében fölér a Forma I-es világbajnoki címmel.

NÉPVÁNDORLÁS

1906-ban, Le Mans-ban megrendezték a világ első igazi, hamisítatlan Grand Prix-jét (nagydíját). A verseny két nap alatt zajlott le, és a résztvevőknek mindkét napon hat kört kellett teljesíteniük a valamivel hosszabb mint száz kilométeres, nagyjából háromszög alakú pályán. A táv összesen 1238 kilométer volt. és egész Európából 34 versenykocsi állt rajthoz. A verseny népszerűségét azonban nemcsak a résztvevők óriási száma jelezte, hanem a nézők tízezreinek „népvándorlása" a pályára.

Erre a versenyre született meg az első Nagydíj-formula, más szóval előírás, szabály, amely meghatározta, hogy milyen autók vehetnek részt a versenyen. Lássuk tehát, mi volt a Forma I, azaz az egyes számú formula, szabály (amely szerint a mai Forma I-es autók építhetők) őse: **„A kocsi maximális súlya 1000 kiló, plusz 7 kiló a mágnesgyújtás. Három kocsi gyáranként, a versenyzők (vezetők) átlagsúlya 60 kiló..."**

Ekkor még a versenyautóban, ugyanúgy, mint ma a ralikocsikban, két ember ült. Kettőjük súlyának el kellett érnie a 120 kilogrammot. A későbbi évtizedek során ez az előírás például a raliversenyzésben úgy érvényesült, hogy ha a versenyző nem vitt magával navigátort, tehát egyedül ült az autóban, akkor is vinnie kellett 60 kiló pótsúlyt, mondjuk egy homokzsákot. **Ma már persze a navigátorra igen fontos szerep hárul, természetesen. A súlyelőírásoknak egyébként rendkívüli jelentőségük van. Napjainkban például a Forma I-ben és másutt is, a kocsik minimális súlyát írják elő azért, hogy a motor erejéhez viszonyítva feltétlenül biztonságos legyen a jármű, a tervező ne építhessen saját kénye-kedvére túlságosan könnyű és balesetveszélyes kocsit.** A versenyzés szempontjából ugyanis a legfontosabb adat a kilogramm—lóerő viszonyszám, az, hogy a motor egy lóerő (ma már Watt) teljesítményének a jármű hány kilogrammját kell mozgatnia.

MAGYAR GYŐZTES

De még Le Mans-ban vagyunk. A legnagyobb autó egy 18 literes Panhard, a „legkisebb" egy 13 literes Renault. Mai szemmel nézve óriási hengerűrtartalmú motorok. A kétnapos verseny végén azonban máig emlékezetes siker született: a francia színekben versenyző, de magyar származású **Szisz Ferenc** nyerte Renault kocsiján a világ első Grand Prix versenyét! Szisz Ferenc 12 óra 14 perc 7 másodperc alatt ért célba, Renault-jának átlagsebessége 101,9 km/óra volt.

Érdekes, hogy a mai legismertebb, legjobb magyar autóversenyző **Ferjáncz Attila,** aki ötödik és nyolcadik helyezést ért el a rali Európa-bajnokságon, ugyancsak Renault-val versenyez.

Az első világháború az autóversenyzésben is kényszerű szünetet teremtett. Utána azonban mind több ország rendezte meg Nagydíját. Olaszország 1921-ben, Spanyolország 1923-ban, Belgium 1925-ben, Monaco 1929-ben kezdte. 1925 óta a nemzetközi szövetség minden évben egy Grand Prix-t Európa Nagydíjáért ír ki, először Spa-Francorchamps-ban versenyeztek e díjért, és a győztes az olasz **Alberto Ascari** lett, Alfa Romeo gépével. Évtizedeken át ezek a Nagydíjak jelentették a versenyzés csúcsát. Versenyzők, gyárak jöttek, láttak győztek és olykor buktak is meg. Csillogó nevek villantak fel ezekből az évekből: **Tazio Nuvolari, Rudolf Caracciola, Louis Chiron, Felice Nazzaro, Giuseppe Campari, Hans Stuck** (a most versenyző Hans Joachim Stuck édesapja), **Bernd Rosemeyer, dr. Giuseppe „Nino" Farina...** És autók: Bugatti, Maserati, Autounion, Mercedes, Fiat, Delage.

Le Mans volt a kezdet. És 1950-ig 44 évnek kellett eltelnie (igaz, két világháború pusztításával közben), amíg világbajnoksággá szerződött a nagydíjak sorozata.

(Következik: Váltás, minden negyedik másodpercben.)

Dávid Sándor

TÖPRENGŐ

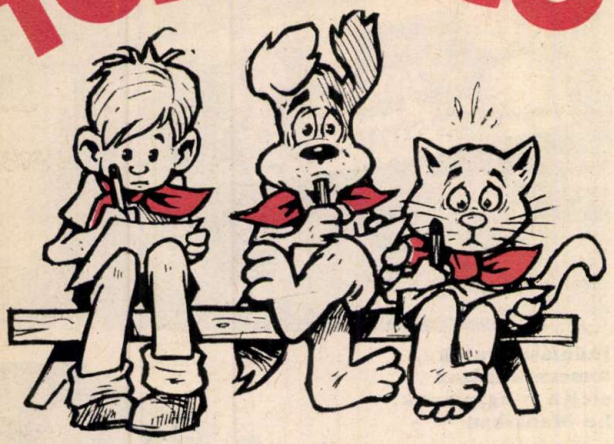

A 30. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Go-kart: 9. Tanulmányozzátok: A—C, B—E, E—F, C—G, F—H, D—G, B—D. **Módosítás:** 2-esnél 7, 3-asnál 3. **„Kor"-kérdés:** Kormorán, ókori, koros, dekorál, cukorka, korlát, kora, korcsolya, mekkora, akkor. **A bohóc:** b—10. **Az 1—19 körbe:** 6, 10, 14, 9, 15, 4, 13, 3, 17, 2, 16, 11—18, 5, 18, 8, 12, 7 és 1. **Útvesztő:** igen. **A bal felső:** Október harmincegyedike, a Világtakarékossági Nap. Legalább ezen a napon takarékoskodj! Ne pazarolj! **Betűrejtvények:** Korál! Minden lében kanál, Zalatnay.

A 27. számban közölt órás cikk helyes válaszai: Naphoz, vízóra, inga, hajszálrugót, egy ezred.

A KÖR ALAKÚ kapcsolótáblaáról működtesd egyszerre a jelzett elektromos készülékeket. Melyik két csavart kell még összekötnöd anélkül, hogy a legrövidebb huzalt alkalmazva ne keletkezzen zárlat?

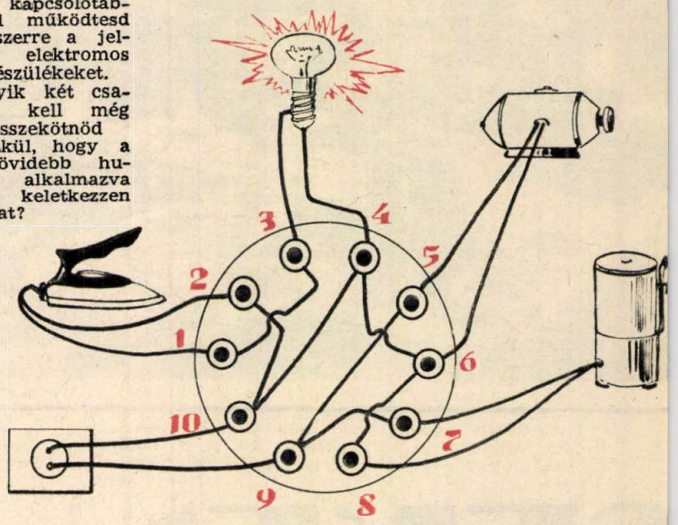

KERESD MEG az utat az egy nullától a két nulláig!

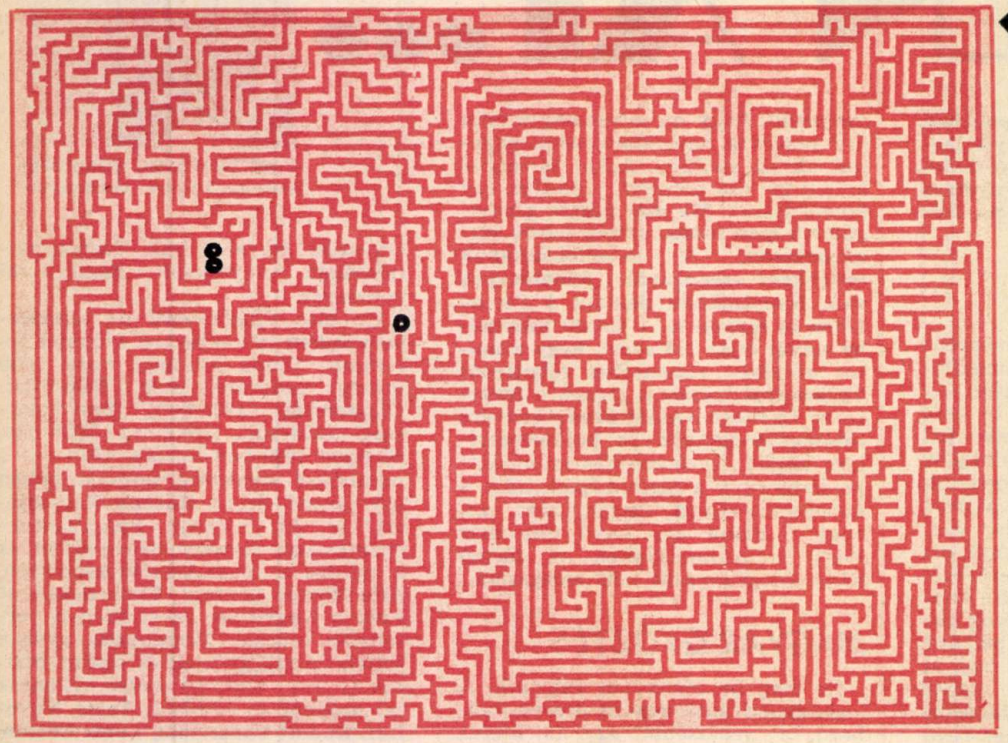

A KELLÉKEK közt van egy, amelyik nem szükséges a vezetéshez. Mi az?

NYERTESEK

A 29. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Adorján Andrea, Kelemen Dóra, Vid Attila, Budapest; Bagi Zsolt, Végegyháza; Balassa Hajnalka, Dombóvár; Bányai Zita, Onga; Bocskor Irén, Magosliget; Fánya Judit, Miskolc; Hady István, Tiszabecs; Hajnal János, Székesfehérvár; Kovács Beatrix, Csorna; Kulcsár Ágnes, Tatabánya II.; Ligetsori Általános Iskola 11-es felsős napközis csoportja, Székesfehérvár; Mező Mária, Hajdúböszörmény; Repka Judit, Nagymágocs; Sipos Terézia, Szeged; Szabó Krisztina és László, Szentes; Tóth István, Kazincbarcika; Tóth Melinda, Nagyveleg; Vas Erika, Bajót.

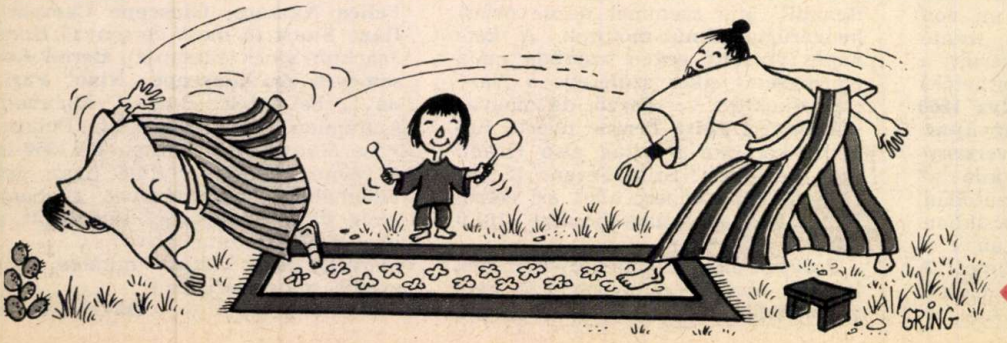

HÁNY RÉSZLETBEN különbözik a két harcos rajza?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: december 5.

REJTVÉNYÜNKBEN a Föld nagy tavai közül csak néhányat sorolunk fel.

VÍZSZINTES: 1. Tó Afrikában, Kenya, Tanzánia és Uganda területén fekszik, a tengerszint felett ezeregyszáz m. magasságban. 8. Tó a Szovjetunióban, legnagyobb mélysége ezerhétszáznegyven méter. 12. Erkölcsösök. 13. Szétszéled. 14. Bizonytalanul áll a lábán. 15. Énekes madár. 17. Rendőrségi autók betűjele. 19. COM. 20. Szintén. 21. Fiatal táncdalénekesnő, Magdi. 23. A hidrogén és a kálium vegyjele. 24. Peru egykori uralkodóinak címe. 26. Igen elterjedt madár. **28. Tó Olaszországban, ez a legkisebb a felsoroltak közül, területe kisebb a Balatonénál.** 30. Híres svéd származású amerikai filmszínésznő. 33. Kézben fog. 34. Szovjet repülőgéptípus betűjele. 35. Firenze folyója. 37. Lőre egynemű betűi. 38. VCS. 39. A 14. szám mássalhangzói. 40. ...Hood, legendás hőse az angol népballadáknak. 43. Halk zörej. 44. Színárnyalat. 46. Düledező épületek jelzője. **48. Tó az Egyesült Államok és Kanada területén, az Öt Tó egyike. 49. A Föld legnagyobb tava, a tenger szintjénél alacsonyabban fekszik huszonnyolc méterrel.**

FÜGGŐLEGES: 2. Elektromos töltésű atomok. 3. Vegyi hatásoknak ellenálló fém. 4. Bő. 5. Lakóhely a tyúkok számára. 6. Csonka kúp alakú edény, vidéken vízhordásra használják. 7. Bikiniben van! 8. Szépmondás, kedveskedés. 9. „A" sérülése. 10. A rajz fele! 11. Kétkerekű taliga. **12. Tó az Egyesült Államokban, területe ötvennyolcezer négyzetkilométer.** 16. Tiltószó. **18. Tó a Szovjetunióban, víztároló.** 20. Elmozdítható vagyontárgy. 22. Időmérő. 25. Művészet, idegen nyelven (ART). 26. Öltöget. 27. Rén kevert betűi. 29. Régi irodalmi nyelven; énekes. 31. Vegyi elem, vegyjele: Ar. 32. Ha rántott, nagyon finom húsétel. 34. Folyadék áramlását szabályozó szerkezet, névelővel. 36. A híres svéd énekes együttes egyik fele! 38. Vásárol. 41. OOR. 42. Betűt vető. 43. Sürgető szócska. 44. Nagy folyó a Szovjetunióban, ford. 45. Részvény Társaság. 47. Se tegnap, se holnap.

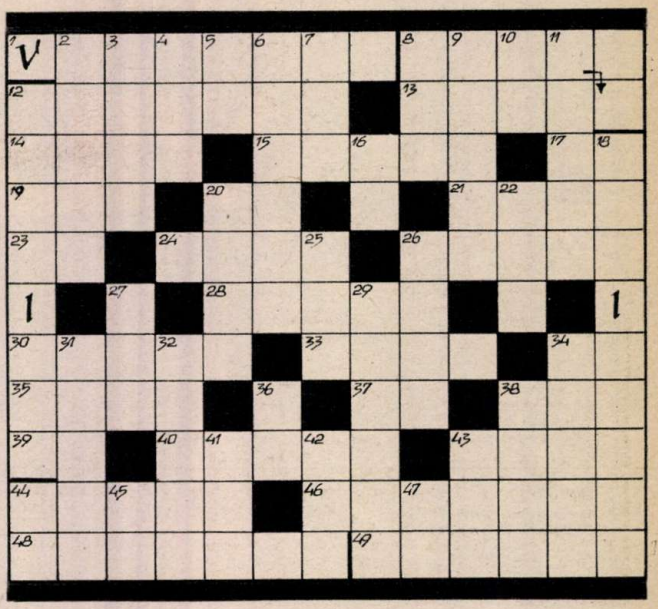

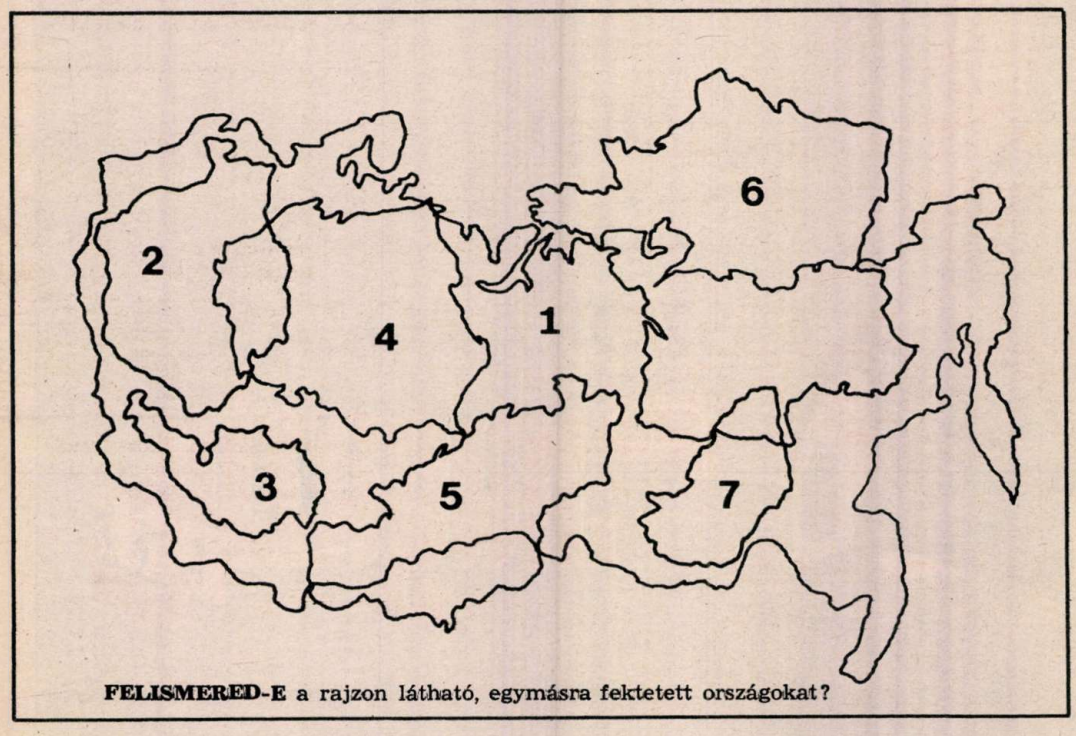

FELISMERED-E a rajzon látható, egymásra fektetett országokat?

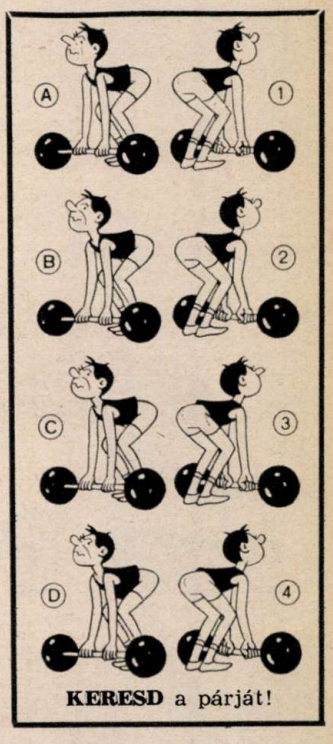

KERESD a párját!

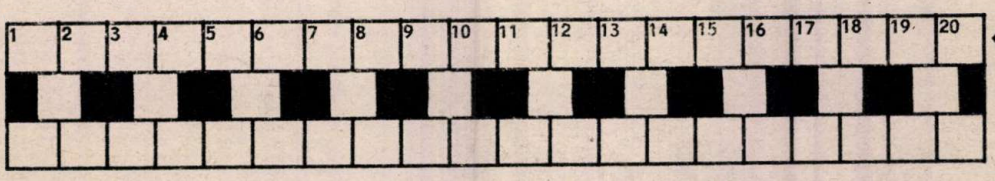

1. Hullajt. 2. Ragadozó madár. 3. Út. 4. Bírósági ügy. 5. Ilyen cimbora is van. 6. Védelmező. 7. Pingpongnál és teniszné nélkülözhetetlen. 8. Helyhatározó szó. 9. Lyukat készít. 10. Afrikai telepes. 11. Kerti szerszám. 12. Központi Sport Iskola. 13. Takar, fed. 14. Közép-Európa Kupa. 15. Jelez. 16. Áraszt. 17. Barázdát szánt. 18. Dísze. 19. Sző. 20. Alkalom.

MINDEN MEGHATÁROZÁSNAK függőleges hárombetűs megfejtése van, a két egymás melletti megfejtés középső betűje azonos. A középső sort összeolvasva egy szovjet költő nevét kapod megfejtésül, akinek hazánkban is több verseskötete jelent meg. Így például: Rakéták és szekerek, Én szólok, Kuba!, Ébredő város.

MOST MÁR VILÁGOS...

...HOGY SZENZÁCIÓS SZÓRAKOZÁS A PAJTÁS magazin pif

FREKOT ERIKA, Budapest, Kárpát u. 5. — 1133: Mindig szívesen olvassuk az olyan ifivezetők beszámolóit, akik szívvel-lélekkel dolgoznak az úttörőkért, mint ahogy az a te leveledből is kitűnik. A rajodban valóban élmény lehet az úttörőélet. Tapasztalataidról, a közös élményekről továbbra is várjuk beszámolóidat.

KAPOSI KATALIN, Kaposvár, Sallai u. 40. — 7400: Ne legyetek olyan telhetetlenek, mint az a bizonyos méhecske, hiszen nemrég közöltünk ABBA-képet a „Kedves ismerős"-ben. Fotókat pedig nem tudunk küldeni, mint néhányszor írtunk is már erről. A Pajtás pedig így készül: A szerkesztőségben megírjuk a cikkeket, elkészítjük a fotókat, összeállítjuk a lap anyagát, s mindezt elküldjük a nyomdába, ahol kinyomtatják. Tehát maga az újság a nyomdából kerül a kezetekbe, természetesen a postán keresztül.

KISS JÁNOS, Egercsehi-btp. Felsőtelep 4. — 3341: Derék dolog, hogy segítettétek a körzetesítés folytán az iskolátokba újonnan érkező gyerekek beilleszkedését. Hiszen új környezetben mindenki bátortalanabbul érzi magát. Jólesik a közvetlen, barátságos hang, a bátorító mosoly.

A „Teremtsünk értéket!" akcióból is példamutatóan kivettétek a részeteket a ZIL teherautónyi papír összegyűjtésével. Csak így tovább!

NAGY ANDREA, Gyöngyös, Ifjúság út 8. — 3200: Örömmel olvastuk a tarkabarka beszámolót Gyöngyös város hagyományos — négyévenként megrendezésre kerülő — szüreti felvonulásáról, ahol iskolátok (a 6-os számú Általános Iskola) tréfás, vidám műsora I. díjat kapott a zsüritől. Gratulálunk a szép sikerhez a kis csapatnak és a felkészülést elősegítőknek egyaránt!

NAGY ISTVÁN, Székesfehérvár, Béke tér 1. — 8000: Beküldött rajzaid nem elég kimunkáltak, az ötletek pedig nem elég érdekesek, eredetiek ahhoz, hogy közölni tudnánk a lapban. Azt tanácsoljuk, hogy próbálj meg bekapcsolódni egy rajzszakkör munkájába — az iskolában vagy az úttörőházban —, s ott lehetőséged nyílik rajztechnikád fejlesztésére.

SZOMOR ERIKA, Szigetújfalu, Diófa u. 1. — 2319: Sajnos, későn küldted el az egyébként hangulatos, színes beszámolódat a katowicei táborról, ugyanis ősz derekán nyári élményekről írni már nem lenne aktuális. Ha középiskolásként is dolgozol valamelyik úttörőcsapatnál — mint ifivezető —, úgy a jövőben is várjuk tudósításaidat rajod munkájáról.

KOVÁCS ZSUZSA, Várpalota, III. I/13. — 8104: Az európai gyermektalálkozóról nem jelent meg különkiadvány, így nem tudunk képeket küldeni a kért delegációról. Legközelebb, ha tudsz, vigyél magaddal fényképezőgépet a nyaralásra, s akkor megörökítheted a legszebb élményeidet, az ott szerzett barátokat.

FELHÍVÁS! Szívesen bemutatnánk ügyes kezű ezermester gyerekeket, olyanokat, akik otthon vagy szakkörben kitűnően dolgoznak, használható, szép eszközöket alkotnak. Olyanokat is, akik mesterien értenek a kertészkedéshez, kisállattenyésztéshez.

Írjatok róluk! Várjuk bemutató vagy bemutatkozó leveleiteket. A borítékra írjátok rá: **„Hobbi mester".**

NAGY PILLANATOK

EREDMÉNY-HIRDETÉS

Augusztusi magazinunkban, a HALIHÓ!-ban jelent meg a „Nagy pillanatok – apró hibák" című olimpiai rejtvényösszeállításunk. Az eddigi olimpiák egy-egy pillanatát elevenítettük fel, és hogy izgalmasabb legyen a dolog, időnként apróbb-nagyobb hibákat ejtettünk. Ezeket kellett megkeresnetek, illetve kijavítanotok.

Nos, a beérkezett megfejtések alapján kétféle következtetést vonhatunk le. Vagy nagyon „átlátszóak" voltak a hibák, vagy nagyon sok szakember van közöttetek. Tudniillik rengeteg helyes megfejtés érkezett szerkesztőségünkbe. A legnagyobb tanulság mindenesetre örvendetes: nagyon sokan szeretitek a sportot, és feltehetően nemcsak elméletben.

És most lássuk a nyertesek listáját, amelyet sorsolással állapítottunk meg!

Kemping-kerékpárt nyert: Weidinger Krisztián (6500 Baja, Szamuely T. u. 17.)

Kétszemélyes sátrat nyert: Gombos Andrea (Szolnok, dr. Szana A. u. 22. II. 8.)

Túrafelszerelést nyert: Kerner Klára (7727 Palotabozsok, Petőfi S. u. 41.)

Tollaslabda-felszerelést nyertek: Kiss Andrea (2023 Dunabogdány, Kossuth L. u. 5.), és Komenda Csilla (Dunaújváros, Batsányi u. 29. I. 1.)

Futball-labdát nyertek: Gyuricza János (1021 Budapest II., Labanc u. 39/a. f. 4.), és ifj. Havassy Kálmán (2660 Balassagyarmat, Lenin lkt. 8. ép. 1/2.)

A nyereményeket postán küldjük el!

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987 321-988 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.2578 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

UTAZÁS BUBORÉKBAN 7

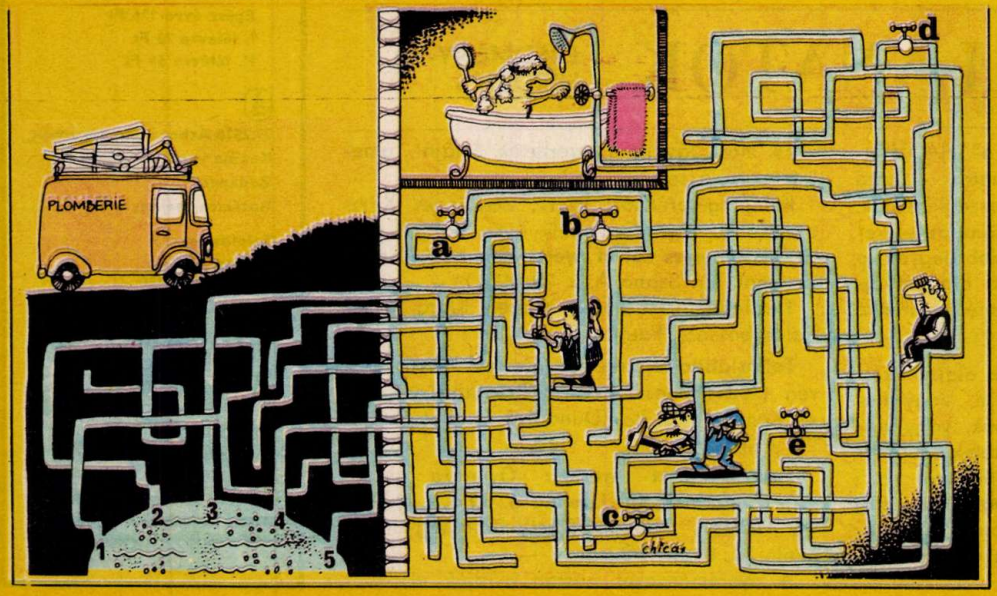

PANCSI-PANCSI

Melyik csövet (egyes, kettes, hármas, négyes, ötös) és melyik csapot (a, b, c, d, e) kell használnia a kádban ülő embernek ahhoz, hogy megfürödhessen?

BÁBCIRKUSZ

79/35
XXXIV. ÉVF. • 1979. NOV. 29. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: SOMHEGYI BÉLA

BÁBCIRKUSZ

Ki ne ismerné Kemény Henriket? Híres-nevezetes Vitéz Lászlójának országszerte drukkolnak a gyerekek, amikor győztes csetepatéját vívja az ördöggel. A televíziós Zsebtévésorozat Hakapeszi Makijának mozgatójaként mindig friss élményt nyújt.

Ám mindez csak töredéke annak, amit Kemény Henrik tud. Ha tehetné, holnaptól egymaga egy bábszínháznyi műsort játszana!

DE NINCS HOL

Az előadható darabok többsége állandó bábszínpadot igényel, mert a szereplőket, marionett-bábokat ácsolt hídról, zsinórokon kell mozgatni. Ők sok éve hevernek élettelenül egy múzeum papírdobozaiban. Egykori fellépéseik színhelye, az utolsó népligeti mutatványosbódé már régen összedőlt volna, ha Kemény Henrik nem javítgatná, foltozgatná. Itt működött 1955-ig a Kemény család bábszínháza. Az épületet 1926-ban építette a papa.

A NAGYPAPA MÉG

szekérrel vándorolt az országban, vásárokon, búcsúkban ütötte fel alkalmi bábparavánját, hogy eljátssza a jól ismert alaptörténetű, de mindig a helyi adottságokhoz igazodó jeleneteit.

Sajátos stílus alakult ki így: harsány, szabadszájú, nevettető, igazságosztó szavak hangzottak el a bábok „szájából". Vitéz László az elnáspángolt ördög figurájában a mindenkori pökhendi, buta, fontoskodó senkiháziakat tette nevetségessé. A felnőtteknek így némi elégtételt nyújtott, a gyerekeknek meg önfeledt szórakozást.

Miután letelepedett Budapesten a család, épült meg a ma is álló ház.

Különös, izgalmas gyerekkora volt Kemény Henriknek. Tízéves korában már rendszeresen játszott az esti előadásokon, maga faragta bábokkal is. Az idők során birtokosa lett a csodálatos örökségnek: a számos jelenet szövegének, a bábjátszás és készítés sajátos titkainak.

Édesapja elhunyt, két testvére más foglalkozás után nézett, megszűnt a népligeti mutatványos-világ és bezárták a bábszínházat, de Kemény Henrik az maradt, aki lett: a magyar népi, vásári bábjátszás utolsó élő képviselője.

MEGSÜTHETI!

Hiába szerepel a tv-ben, lép fel műsorával, ennek a műfajnak csak az állandó, rendszeres előadások biztosítanak az életet.

Kemény Henrik 1955 óta futkos fűhöz-fához, hogy megmutathassa azt a kincset, ami fejében, szívében, kezében felhalmozódott. Igazi segítséget még senkitől sem kapott, habár sok jóakaratú terv született már színházának, művészetének megmentésére.

Ő készen áll, hogy tetszhalott bábszínházát feléleszsze.

Véget kellene érnie a bábcirkusznak, hogy elkezdődhessen — a bábcirkusz!

Kép és szöveg:

Somogyhegyi Béla

Elhagyottan, szomorúan árválkodik a népligeti mutatványosbódé. Pedig kell ám a bábszínház!

Kemény Henrik és híres-nevezetes hőse, Vitéz László, aki mindig igazságot keres

A merev, suta bábu a művész érintésére egy csapásra élettel és érzelemmel telik meg

Egy bábu a sok közül, amelyeket Kemény Henrik sajátkezűleg faragott, a gyerekek legnagyobb örömére

Kemény Henrik magányában sem csügged, reménykedik szinháza újjászületésében

ZSIBONGÓ

KOMLÓI SIKEREK VARSÓBAN

A szocialista országok úttörőtechnikusainak nemzetközi versenyén már hagyományosan a komlói úttörőház fotószakköre képviseli Magyarországot. Az idei, augusztus végén Varsóban megrendezett viadalról első és második díjjal tértek haza.

A csapatban Bognár József és Krausz Péter szerepelt, mindketten a komlói Szilvási Általános Iskola 8. osztályos tanulói.

— Hogyan készültek fel a nehéz küzdelemre?

— *Rengeteg munkával* — feleli Czanik István, a komlói úttörőház fotószakkörének vezetője —, *mert tudtuk, komoly teljesítményt követelnek tőlünk Varsóban. Először 30 kérdésből álló tesztre kellett válaszolnunk, majd reflexvizsgálaton vettünk részt. Riportfotókat készítettünk, ezt követően pedig forgó tárgyakat fényképeztünk. Végül a zsüri tagjai a laboratóriumi munkánkat is értékelték. Az összesítés alapján született meg a végeredmény. A hét ország csapatai és egyéni résztvevők közül a miénk lett az első, Krausz Péter pedig egyéniben a második helyen végzett.*

KISÉRLET

Moszkvában, az Építéstudományi Kutató Intézet hangtechnikai laboratóriumában vizsgálják a termek, lakások hangszigetelésénél felhasználható anyagokat. A legtöbb gondot a visszhang kiküszöbölése jelentette, de megoldották a szakemberek. (Fotó: APN)

ÚJ GOKART PÁLYA

Gokart pályaavató versenyt rendeztek október 6—7-én Győrött. A nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmas pályát országos bajnokság megrendezésével avatták fel.

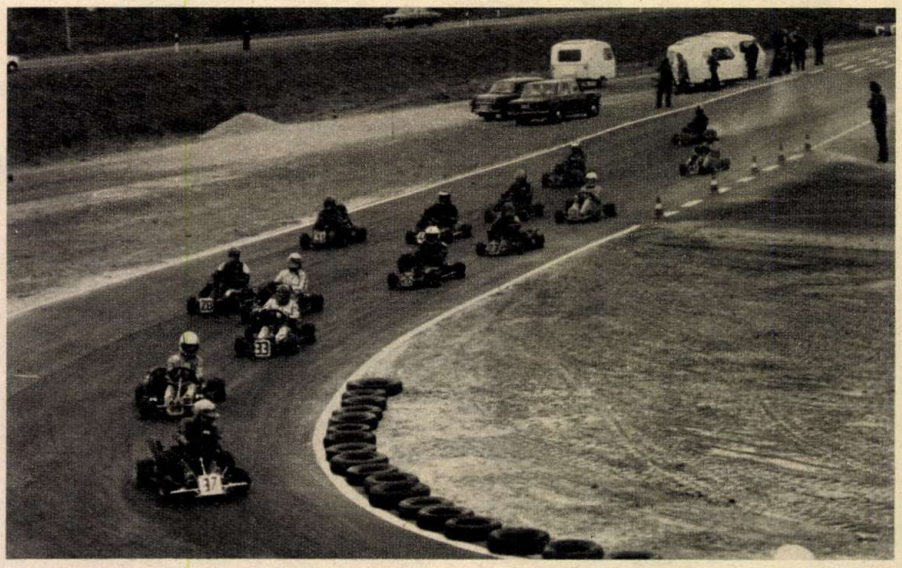

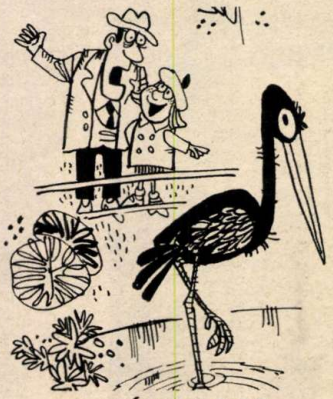

A HÉT VICCE

Egy kislány felkiált az állatkertben.

— Nézd, apu! Fekete gólya! Nem is tudtam, hogy van fekete gólya! Ugye ez hozza a néger gyerekeket?

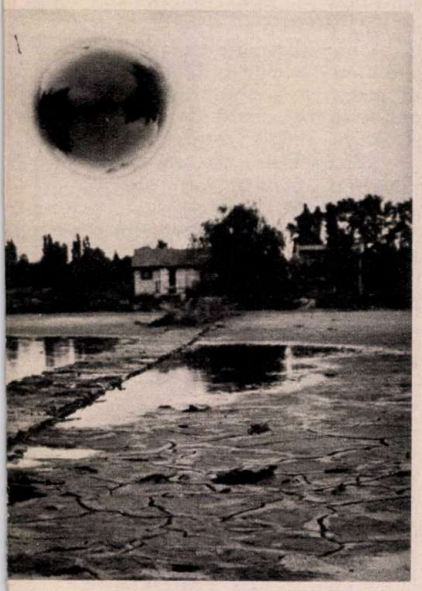

ÚJ BOLYGÓ?!

Fotóriporterünk rendkívüli pillanatot kapott el: egy bolygó keletkezését! Az új égitest furcsa fizikai tulajdonságokkal rendelkezik: lassan lebeg a földfelszín felett, színét, nagyságát folyton változtatja, és néha elpattan. Születéséhez elegendő egy kis szappanoldat, és egy szívószál. Ezek után már nem kell sok magyarázat: fotóriporterünket a buborékon tükröződő szikes táj földrészekre és tengerekre való hasonlósága ihlette meg.

FŐZŐCSKE

A Vendéglátóipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola modern tankonyhájában mintegy kétszázféle étel elkészítését sajátítják el a leendő szakácsok, cukrászok.

AZ EB-FOCISTA

Kiszéja Laci Csillag nevű boxer kutyája mintha megelégelte volna a magyar focisták tehetetlenségét. Gazdájával rendszeres és igen sokoldalú „edzéseket" végez. Kitartó szorgalmának már jelentkeztek is az első eredményei. Javult a gyorsasága, erőnlét és rugalmasság terén ugyancsak sokat fejlődött, ráadásul egyre ügyesebben bánik a labdával. Hiányos szabályismerete miatt játéka azonban még kissé szertelen: ide-oda rohangál, harapdálja a labdát és közben hangosan csahol. Vagyis ugatja a futballt. Ezért persze neki nem kell szégyenkeznie. Ez n á l a természetes . . .

L. A.

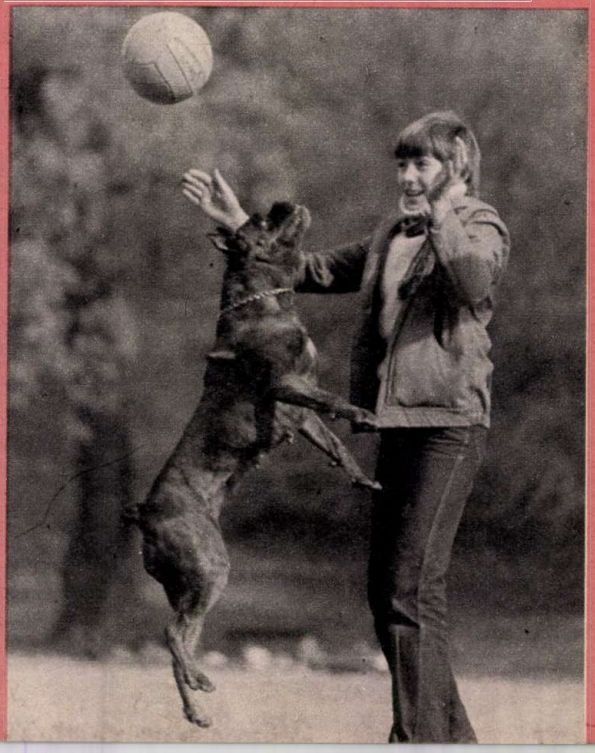

EURÓPA – KESZTHELYEN

Harminc ország ifjúsági szervezeteinek vezetői tanácskoztak Keszthelyen a jövő Európájáról.

Nem volt ez afféle dalos, táncos karnevál. Viták dúltak, érvek és ellenérvek csaptak össze, hiszen a döntések súlyossága és szükségessége éppen abból fakad, hogy Európában – a világ legkisebb földrészén – sűrűsödnek össze talán leginkább a szocialista és kapitalista világrendszer ellentmondásai. Nem mindenki látja még egyformán a múltat, és ezért nem mindenki képzeli el még egyformán a jövőt.

A legfontosabb döntés mégis egyértelmű volt: a fegyverkezési verseny megszüntetésében, a leszerelésben, az enyhülés szükségességében egységesnek bizonyult a konferencia A béke kérdése eltüntetett minden politikai, világnézeti, ideológiai különbséget. A küldöttek abban is egyetértettek, hogy mindezért tenni, sőt harcolni kell. Megértették, hogy Európa jövője tőlük is függ.

És Európa jövője – a Ti jövőtök is.

– R – R

ERDEI ERŐPRÓBA

Talán a Nap utolsó őszies sugarait használta ki az a tizenegy őrs, amely a debreceni Lőwy Sándor Úttörőház felhívására részt vett a „Hajrá őrsök!" sportjáték versenyein a nagyerdei tornapályán. Erejüket, ügyességüket tették próbára ezen a játékos, vidám vasárnap délelőttön.

ROCK-VASÁRNAP

Több neves együttes – így a P. Mobil és az Ikarus – közreműködésével nagyszabású rock-koncertet rendeztek a XX. kerületi Tátra moziban. A november 11-i, vasárnapi program sok-sok érdeklődőt vonzott, a bevételt pedig a kerületben élő, hátrányos helyzetű gyerekeknek ajánlották fel az együttesek.

Az iharkúti kincstalálóra hosszú ideig haragudtak az emberek, de ma már tisztelettel emlegetik, s ha meglátják, messziről megsüvegelik.

A PIROS SZŐRŰ MALACOK

Azon az emlékezetes napon Gerócs István bányász délelőttös műszakban dolgozott, az autóbusz korán ért vele haza Halimbáról. Ebéd után nem az erdőbe ment gombászni, hanem kiengedte az akolból a malacokat, nehogy megmacskásodjon a lábuk. A jószágok az utcán olyan fürgén nyargalásztak, hogy képtelen volt hosszabb ideig a nyomukban maradni.

„Amilyen ragaszkodók, úgyis visszajönnek" – állt meg az egyik pad előtt, zsebéből újságot húzott ki, és leült olvasni. De a lapnak még a felére sem jutott, a három kis kese máris ott röfögött körülötte. Amikor rájuk pillantott, majdnem leesett a padról. Olyan piros volt a szőrük, mintha vérben fürödtek volna.

Előbb arra gondolt, hogy az erdőből idetévedt vadakkal verekedhettek össze, de ahogy jobban megnézte őket... felugrott a helyéről, és izgatottan követte a földre hullt piros pöttyöket. A nyomok az iskolaépület közelében csörgedező, parányi patakhoz vezettek, amelynek vize néhány helyen ugyancsak piros volt. Ahol a malacok fürdés közben feltúrták a földet, ujjával kiemelt egy csipetnyi homokot, és megízlelte. Az apró szemcsék mágnesként tapadtak a nyelvéhez.

– Kincsre leltünk, malackáim – ujjongott magában.

MEGFÚRTAM AZ UTCÁNKAT

Másnap Halimbán egyenesen a bányairodába vezetett az útja.

– Bauxitot találtam otthon – újságolta el a felfedezés hírét.

Művezetője elnevette magát.

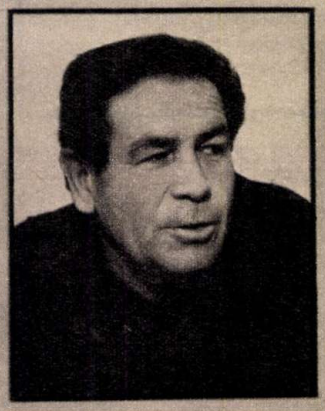

– Sokat vittél haza a bakancsodon.

– Az iskola melletti patak vizét is pirosra festette az ásvány.

– Biztosan ott mosták férjeik ruháit a bányászfeleségek.

Gerócs István elhallgatott. Lelki szemei előtt megjelent egy férfi, aki egy jókora szikladarabbal a kezében járt irodáról irodára, azt állítva, hogy uránt fedezett fel a Bakonyban. Errefelé, ahol sok-sok érdekes kő található, ahol lépten-nyomon váltja színét a föld, valóban sok az amatőr felfedező, aki azt hiszi... csakhogy az ő meséje igaz mese, hiszen még mindig a nyelve hegyén érzi az alumíniumtól dús bauxitföld csípését.

– Kedvező alkut ajánlok – mondta. – Sok milliárd forintot érő bauxithoz juttatom a bányát, ha kölcsönkapok egy kis kutatófúrót. Ha vállalkozásom eredménytelen marad, a fizetésemből levonhatják a munka és a szállítás költségét.

A művezető régóta ismerte Pista bácsit. Tudta, ha fejébe vesz valamit, arról nehéz lebeszélni. De azt is, hogy makacsságának mindig van alapja.

– Rendben van. Elintézem, hogy megkapd a fúrót. De ha nem találsz semmit, magánvállalkozásodért rajtam verik el a port.

– Megosztjuk a büntetést – nevetett most már Pista bácsi is.

Szándékától a falusiak csipkelődései sem tántorították el. Mert amikor a gyerekek nagy örömére az utcán felállította a mini fúrótornyot, és elkezdte lyuggatni a földet, még bányásztársai közül is sokan megjegyezték:

– Mi az Pista, cirkuszi mutatványra készülsz, vagy aranyat keresel?

– Aranyat – ismételgette konokul.

Amikor az emberek látták, hogy itt már nem babra megy a játék, ijesztgetni próbálták.

– Az otthonodba kerülhet ez a turkálás.

– Többről van itt szó, mint az én otthonom – felelte. És lakását elborították a talajmináták.

– Megfúrtam az utcánkat – állított be néhány hét múlva a bánya-laboratóriumba egy táskára való földmintával.

Amikor a geológus megvizsgálta a leleteket, nagyot kiáltott.

– Gratulálok Pista bácsi! Minden idők legjobb bauxitját fedezte fel!

Gerócs István bányász, aki felfedezte a milliárdokat érő kincset

Iharkútról Izsa Ildikóék költöztek el utoljára

Iharkút, a Bakony erdőrengetegével övezett település a térképeken és a lexikonokban még szerepel. De a valóságban már nem létezik. Lakói busás kártérítést kaptak, a környező falvak, városok új házaiba költöztek. Felszedték sátorfájukat az Izsa család tagjai is, akik utolsó lakói voltak a falunak. Ők az erdő közelében szerettek volna maradni, és Farkasgyepűn építettek házat. Amíg az épület tető alá nem került, nem költözhettek. Az iskolabusz végül már csak a két Izsa-gyerekkel, Ferivel és Ildivel indult haza a körzeti iskolából. De most már ők is otthonra találtak. S a tizennégy esztendős Feri, aki szemtanúja volt az új bánya születésének, úgy búcsúzott egykori szülőfalujától, hogy dömpervezetőként visszatér oda.

Iharkút eltűnt. Helyén óriási földkupac, az alakuló, állandóan formálódó bánya látható. Néhány méternyi földréteg eltakarítása után itt mindenütt kitűnő minőségű bauxitot harapdál és rak gépkocsira a markológép.

Gerócs István, a kincstaláló bányász huszonötezer forint jutalmából és a régi házáért kapott pénzből Várpalotán vásárolt új házat. Egy évig vezette a feltárást, s most megint a halimbai bányában dolgozik. Ugyanolyan szorgalommal fejti az ércet, mint azelőtt. De kíváncsiságból néha-néha hazaruccan Iharkútra, ahol háromszázezer tonna bauxit kerül évente felszínre, és ahol épül már az új automata üzem, amely megsokszorozza a termelést. Amikor valaki szóba hozza a felfedezést, tréfálkozva mondja; ha tudta volna, hogy nyugalmát, régi házát, kertjét kell cserébe adni a kincsért, hallgat. De a szíve mélyén nagyon is érzi, hogy ez nem így van. Mert a megtalált bauxitot a két kezével is képes lett volna kikaparni. Hiszen ő bányász. Az a dolga, hogy felszínre hozza, közkinccsé tegye a föld mélyének kincsét...

A bakonyi szél mostanában ötvenegy éves bányászról mesél. Élő emberről nem szokás utcákat, tereket, létesítményeket elnevezni. Pedig Pista bácsi megérdemelné, hogy az ország egyik legújabb bányája az ő nevét viselje.

Faragó György
Fotó: Wagner Margit

Az iharkúti kincstaláló

**Még testvérek közt is előfordul,
hogy okkal – ok nélkül valamelyik háttérben érzi magát.
Zs. Imre esetére azért térünk vissza,
mert olyan gyerekcsoportban maradt egyedül,
ahol bőven lett volna alkalom arra,
hogy a gyerekek játékban, munkában egymásra találjanak.**

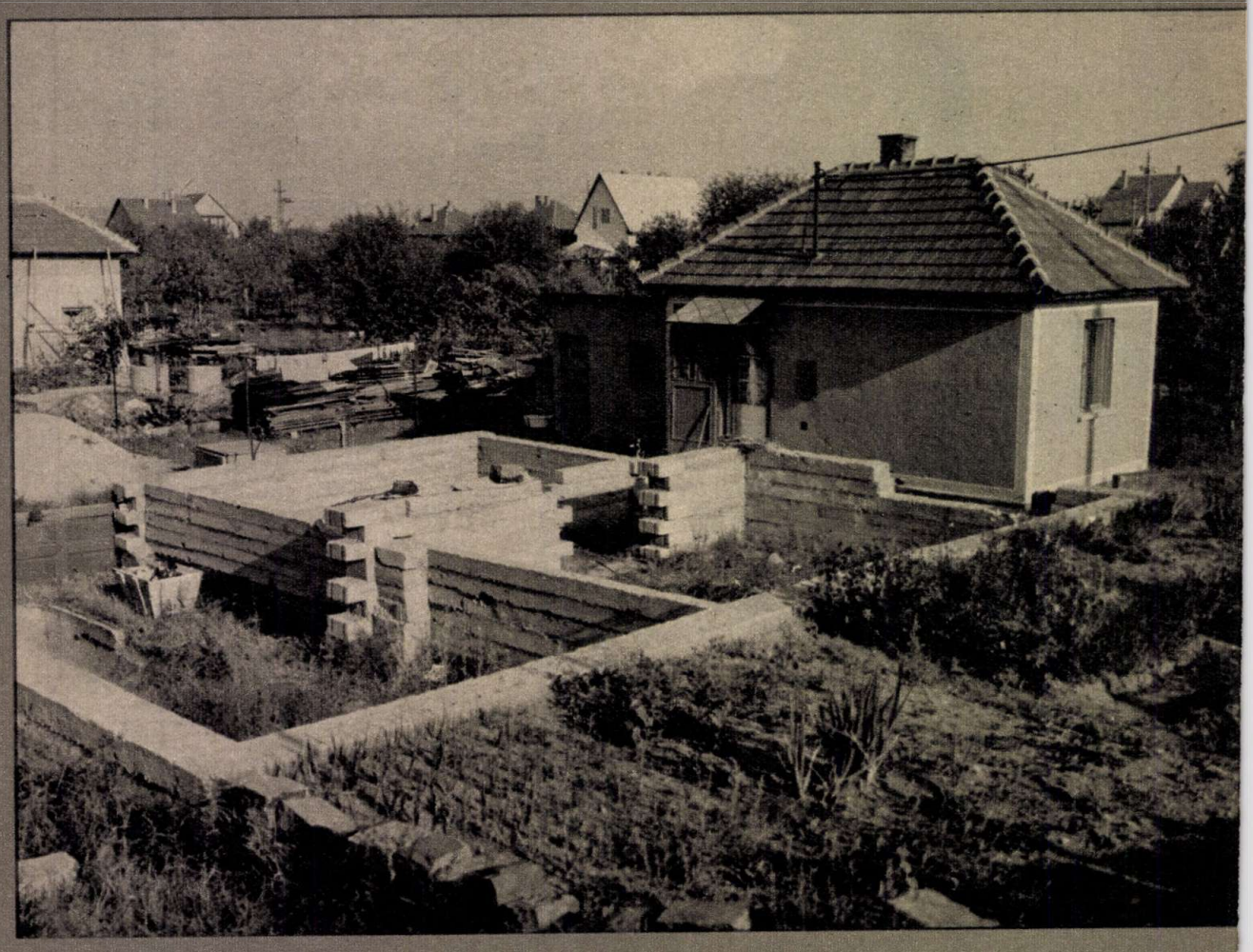

ELBŰJNI

Szeptemberben írtunk Zs. Imréről, aki távoli faluból került egy Pest környéki iskolába, ahol magányosnak érezte magát, nem talált barátokat. Ki nyújt kezet Imrének és társainak? — kérdeztük.

A cikkre sok levél érkezett, köztük olyan is, amelyikben Gyálra, abba az iskolába hívtak minket, ahol Imre új fiú volt.

A meghívásnak annál is inkább eleget tettünk, mert nyáron, amikor a riport készült, csak Imrééknél jártunk.

Volt osztályfőnöke erről így beszélt: — Nem haragudtunk Imrére. Itt mindig sok az új, vagy nehéz körülmények között élő gyerek. Akik távolról jönnek ebbe a községbe, rendszerint nagyon szerény otthonban kezdik itt az életet. A szülők szorgalmas munkája néha egy-két év alatt szinte bámulatos változást hoz a család életébe. A gyerekeknek ez a rövid idő nagyon hosszúnak tűnhet. Sokszor érzékenyebbek, nehezen kezelhetők. Néha a felkínált barátságot sem veszik észre, any-

nyira vágynak a régi után. A közösség egész évi munkájába Imre is bekapcsolódhatott volna. Társai év végén nem javasolták úttörőnek, de ez nem volt végleges elutasítás.

Mintha csak az osztályfőnök szavait erősítené, J. Sándor gyöngyösi olvasónk így ír: „Nem tudom, Imrét miért nem hívták játszani. Biztos vagyok benne, hogy a társai többet is tehettek volna érte, de neki sem kellett volna elbújni, félrevonulni. Próbálkoznia kellett volna többször is..."

N. Hermina Tüskevárról üzeni: „Ha én lennék Imre őrsvezetője, biztosan furdalna a lelkiismeret, hogy van olyan ember az őrsömben, akit ki kellett közösíteni. Az őrsnek, de Imrének is változtatni kell az eddigieken."

Gesztesi Anna elmondta, hogy ő is új gyerek itt és őt szeretettel fogadták és mindjárt az év elején megismerkedett a raj nevezetes szokásával: zsírzsúrt rendeztek, ahol drága sütemények helyett csak a legegyszerűbb diákcsemege és szódavíz volt a frissítő. A táncverseny győztesei serclit kaptak jutalomból, s a hangulat egészen „fényes" volt. Az osztályfőnökükkel — Teri nénivel — szeptemberben három napig együtt dolgoztak a földeken, paradicsomot szedtek 187 ládával. A munkadíj majd osztálykiránduláson átalakul ebéd- és szállásdíjjá. Kaptak egy kis zöldparadicsomot is, abból savanyúságot készítettek a későbbi zsír-zsúrokra.

Tanáraik társadalmi munkában sokféle szakkört vezetnek, szinte mindenki megtalálhatja a kedvére valót.

— Az előző tanévben is hasonló módszerekkel dolgoztunk — mondja Kovalik Józsefné igazgató. — Ennek ellenére az elmúlt év a Kossuth Lajos úti iskola nehéz éve volt. Négy tanterem épült jórészt tanítási idő alatt, és nemrég került sor a régi cserépkályhák lebontására, új kazánház építésére. Az udvarra csak néha, testnevelésórán mehettek a gyerekek, s a zártságot Imréék osztályában, de más csoportoknál is kirándulásokkal enyhítették. Sátoroztak, túráztak, állatkertben, Városligetben, színházban voltak nem is egyszer. És legtöbbet éppen Imréék.

Az idén szeptemberben tovább folyt az építkezés. Tantermünk már több volt, de az osztályok zsúfoltságán csak úgy lehetett enyhíteni, hogy elfogadtuk azt, amit az Ady Endre utcai iskola felkínált; elengedtük az önként jelentkező és az Ady-iskolához közelebb lakó gyerekeket. Zs. Imre is közéjük tartozott, ő is jelentkezett az Ady Endre utcai iskolába.

Új helyen találkoztam tehát Imrével, az Ady Endre utcai iskolában, tízpercben, sok-sok gyerek között.

Amikor megkérdeztem; ki a barátod, körbefordult és egy egész őrsnyi gyereket akart bemutatni. Balogh Peti őrsvezető és Tillinger Laci, akikkel Imi a legtöbbet beszélget. Itt tágas az udvar, ha jó az idő, lehet fociznl, fogócskázni. Petiék mindjárt év elején odavitték Imit az osztályfőnökhöz, és megkérték, hadd legyen legalább próbaidős úttörő.

Gesztesi Anna Budapestről jött és a legnagyobb szerencsének tartja, hogy társai szeretettel vették körül és Teri nénivel együtt dolgozhatott

Lóga Tibi ásni, kertészkedni, kerékpározni szeret. Szerencsém volt — mondja — Hamar találtam hasonló srácokat

Kabai Marikáról azt mondják, először mosolyogni sem tudott. Mégis két őrsnyi barátnő versengett érte. Marika is szereti őket

Imi büszkén mutatta ellenőrzőjét. Magatartásból négyesek, ötösök sorakoznak a nyelvtan hármas mellett, s a három lepecsételt „betétlap" is bizonyította, nemsokára még egy ötösre számíthat magatartásból. Peti és Laci olvasni is szeret, ezért már tervbe vették, hogy elmennek együtt a könyvtárba, hiszen az volna a jó, ha mesékről, regényekről is beszélgethetnének.

Imi azt mondta, hogy ez az iskola sokkal közelebb van a lakásukhoz, ezért is jött ide. Meglehet, de azt hiszem, ez az ő nagy vállalkozása volt. Biztosan érezte, hogy valamit neki is tennie kell, hogy változás következzen az életében. Látta a tágas sportudvarokat, a közelebbi iskolát, kereste az új társakat, akiknél „tiszta lappal" indulhat. Szerencsés vállalkozás volt!

Bennem mégis tovább élnek a nyugtalanító kérdések. Minden szép terv és jó munka mellett hányan várnak még biztató szavakra, néha mosolyra, játékra hívó mozdulatokra? Hányan vannak, akik barátok nélkül róják magányos útjukat? Nem kellene rajtuk segíteni? A társaknak. Mint most Peti, Laci és a többiek Imrének.

Orbán József
Fotó: Wagner Margit

NEM SZABAD!

HÁT VAN ILYEN ?

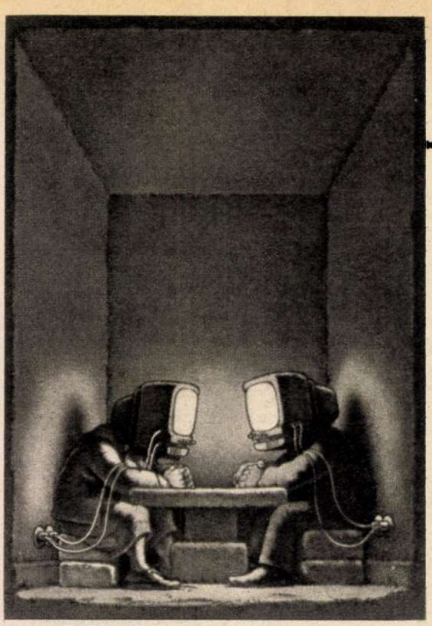

— *Hát persze, hogy van! A saját képernyőmön láttam. Itt égjen ki a biztosítékom, ha nem igaz!*

— *Mit vagy úgy oda? Mi abban a menő, hogy ez a David nevű pasas Kaliforniában százezrek előtt, a levegőben kalimpálva motorozik?*

— *Hát hogy olyan lassan megy a motorkerékpárjával.*

— *Na és? Nálunk már ez nem mutatvány. Ha tetszik, ha nem — mindenki lassan halad nálunk az utakon. Energiatakarékosság van.*

— *Na, ahogy nézem a te képpofádat, látom, hogy az NSZK-beli rendőrök nem takarékoskodnak az energiával. Ha a járókelő labda volna, s a rendőr pedig válogatott focista — nos, nem volna panaszom a magyar labdarúgásra.*

— *Szó, ami szó, jó dolog a lendület, bár ez a BMW-s, aki a Volkswagenbe „beszállt" nem hinném, hogy nagyon boldog volt. Főként, amikor megérkezett.*

— *Nem lehet minden tökéletes.*

— *Csak egy fa!*

— *Micsoda? Egy fa?*

— *Igen. Például, amit itt feketefehérben látsz nálam, az egy százhúsz méter magas fa, átmérője húsz méter, s a törzsén még a forgalom is keresztül halad. Na! Ezt pipáld le!*

— *Jó, nyertél! Színesben sem tudok különbet sugározni. De térjünk*

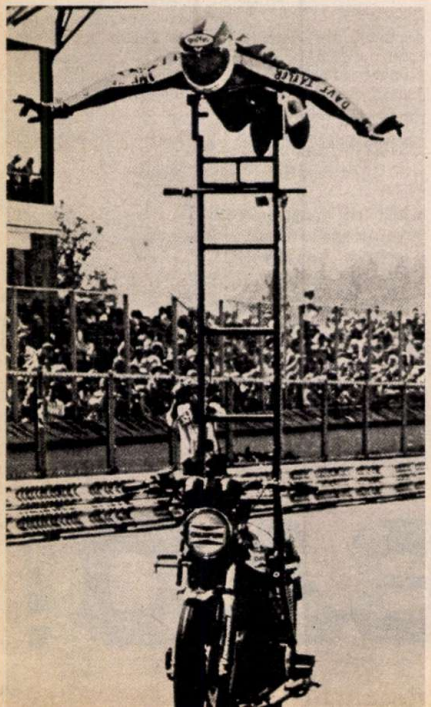

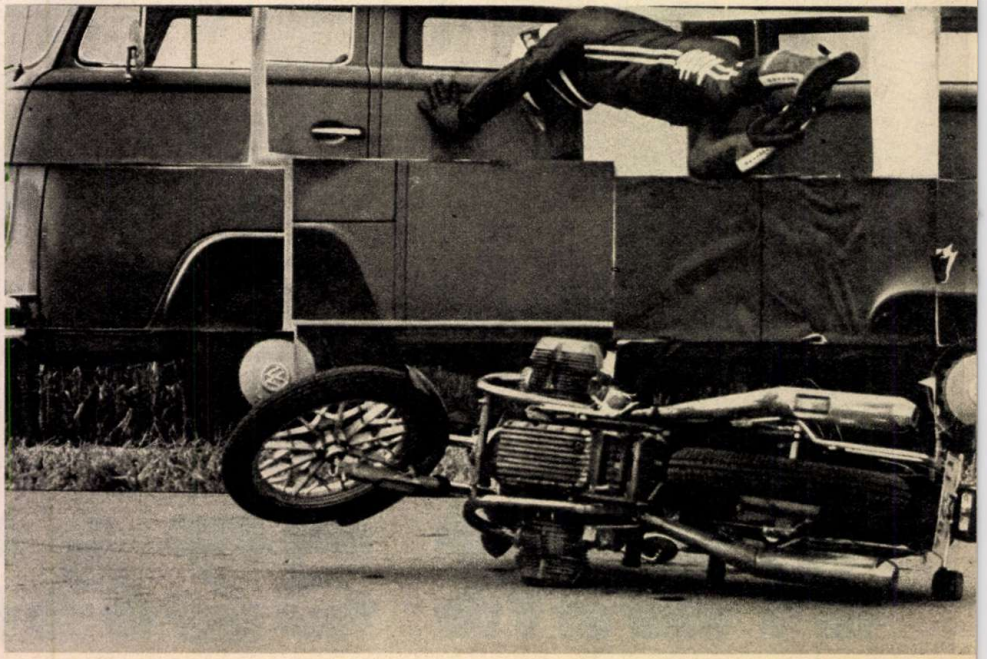

vissza a sebességre. Látod a képemet? Ez a házaspár lépésben haladt, s lám, mégiscsak pillanatok alatt elzúgtak a többi járókelő előtt, s ha nincs ott az autó...

— Talán összevesztek volna?

— Butaságot mondtál. Az emberek nem tesznek ilyet, legfeljebb csak az állatok. E két majom is pillanatok alatt behúz egymásnak egyet.

— Nem szoktam butaságokat sugározni. Nézd ezt a sportolót! Mit gondolsz, mitől repült át a ringen?

— Biztosan nem a sebességkorlátozástól.

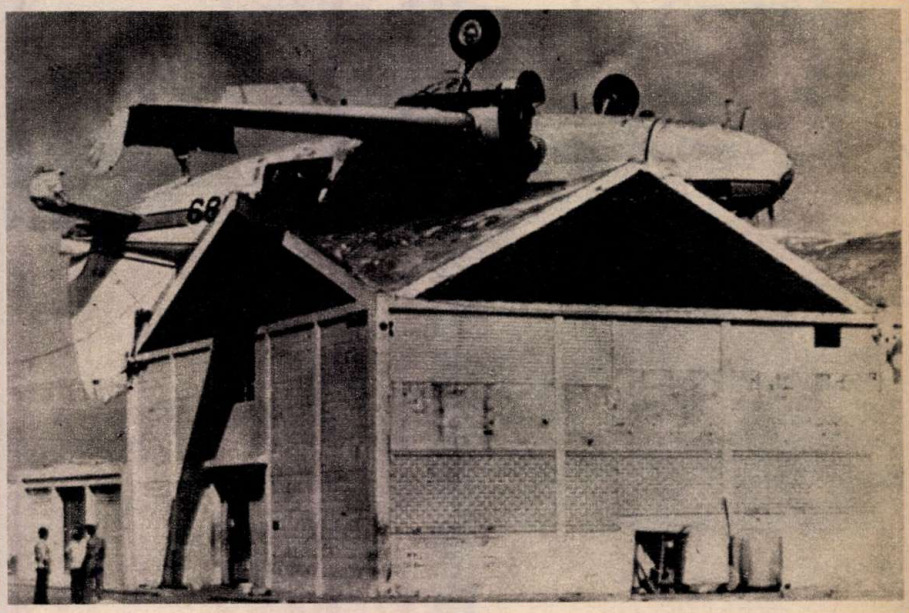

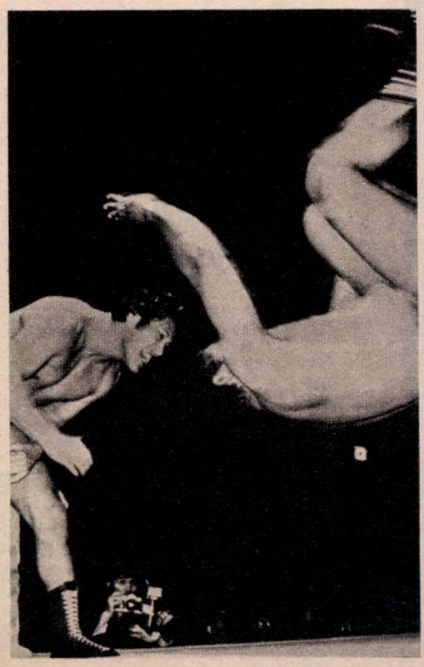

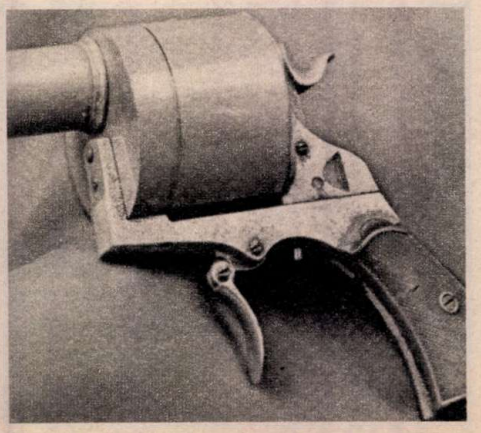

— Mi bajod van végül is a sebességgel? Lassúnak vagy gyorsnak tartod?

— Az attól függ, hogy... Például ennek a repcsinek a helyzetéből nehezen tudnám eldönteni, hogy lassan vagy gyorsan feküdt rá a házra. Csak a fotót látom! Hé, mit csinálsz! Mit akarsz azzal a pisztollyal? Ne hadonássz, még elsülhet!

— Ugyan, nem revolver ez, hanem a legújabb típusú japán fényképezőgép. A film a forgótárban, az exponáló gomb pedig a ravasz.

— Hű, de ravasz. Hát van ilyen?

A tévé műsort le-hallgatta:
FORRAI G. JÁNOS

Nemrégen jelentette meg a Móra Könyvkiadó Joó Katalin: Csillag alatt született csapat című regényét, amely a Magyar Tanácsköztársaság korába vezeti el az olvasót. A legelső úttörőcsapatról, a pesti Rottenbiller utcai polgári iskolában megalakult marxokról szól. A könyv írója éveken át lapunk munkatársa volt (ma a Kisdobos szerkesztőségében dolgozik), s annak idején kitartó munkával gyűjtötte össze az 1919-es csapat történetét.

Rajzos összeállításunk az érdekes könyvből ad ízelítőt.

CSILLAG ALATT SZÜLETETT CSAPAT

4. Szipszer bácsi, a pedellus kincses-ládákat őriz. Igaz, néha két vödörnyi tiszta víz is kincset ér, kivált akkor, ha szalonnasütés után kapható.

5. Majális, majális, táncol még a mamám is! Ezen kívül van itt minden: léggömb, kakaó, – sőt, egy ruhásko-sárból egyéb gyönyörűség kerül még elő!

6. A meglepetések ideje következik sok ember számára. Mert sok gyereknek az igazi fürdőszobai tisztálkodás is az lehet, – hát még a méltóságáéknak, akik a fürdőt adják!

7. Landau Elemér, a kedves, okos, fiatal felnőtt titokban a frontra jelentkezik. Csak Tercsi tudja, mikor és honnan indul a vonata. Utána még egy levelet is el kell juttatnia, – egy levelet a széthulló családnak . . .

1. A történet főszereplője Kreutz Tercsi harmadikos polgárista. Édesapja hadirokkant és alkalmi munkás, különben viceházmester a Nefelejcs utcában.

2. Tercsi Landau Ernát tanítja, akinek bátyja, Elemér igen komoly fiú. Ő és a barátai felnőttként beszélnek a lányokkal, – sőt, még szervezési munkával is megbízzák. Csak a longamétázó inasfiúk bizalmatlankodnak, mert úrifiúknak tekintik Eleméréket.

3. Koltóy doktor fia, Laci ugyancsak megdobogtatja a lányok szívét! Még a felnőttek is tisztelik, – és Kreutzné, a fiatalember nevét hallva elengedi a lányát abba a „gyülésesdibe".

8. A tanév ugyan véget ért, de az élet megy tovább. Mit lehet nyáron csinálni? Ki segít, mit segít, miért segít, – ha segít? És tulajdonképpen merre is van Kartal-puszta?

9. Boros Kálmánka a Svábhegyre költözik, ahová Tercsi viszi el. Mint kiderül, nővérkéje. Boros Jozefin épp a Balatonra készült, és erre roppant büszke.

10. Az emlékek velünk élnek... csak velünk együtt múlnak el. A dicsőséges 133 nap, eredmények, tervek, az ifjúmunkás „KIMSZ-elvtársak", emlék, melyet a történelem feljegyez!

GÖRÖG JÚLIA RAJZAI

Karcsúnak tűnik a komphajó, pedig a gyomrában az autók mellett még vasúti szerelvény is elfér

„Dánia a tündérmesék szülőföldje", mondja a komphajó egyik tisztje

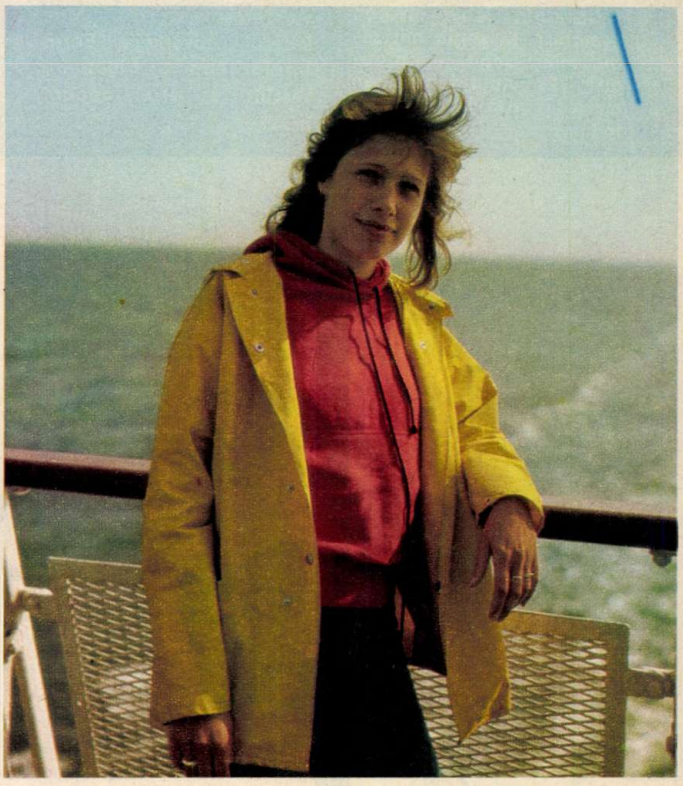

A vidám, dolgos dánok egyik képviselője útitársunk volt a kompon

Elmentünk világgá 11.

TÜNDÉRMESÉK

Andersen szülőháza a mesébe illő műemlék városkában, Odenseében

Hans Christian Andersen a világhírű mesék szerzője, a világirodalom egyik klasszikusa

A hajó hatalmasra tátotta száját, s roppant torka egy másodperc alatt elnyelt bennünket és még vagy két tucat gépkocsit, kamiont, sőt, egy egész személyvonatot. Számunkra ezáltal, hogy elfoglaltuk a helyünket a Rügen komphajó gyomrában, megkezdődtek a csodák. Ugyanis „szárazföldi patkányok" lévén eddig még sohasem utaztunk olyan vízi járművön, ahol lift repíti a hajótérből a három emelet magasságban levő fedélzetre az utasokat.

ÉSZAK FRANCIÁI

A kihalt fedélzeten kicsit vacogva gyönyörködtünk a tengerben. A két és fél órás hajóút mégis kellemesnek ígérkezett, annál is inkább, mivel a Rügen egyik tisztje, *Hans Kulthammer* gyanútlanul mellénk lépett.

— *Hová igyekeznek?*

— Előbb Dániába, majd Svédországba.

— *Óh, a dánok* — mondta mosolyogva, majd mesélni is kezdett róluk. — *Ugyszólván a legrégebbi népe Európának. Őseik talán akkor költöztek be Jylland szigetére, amikor onnan a jégkorszak kiköltözött. Történelmük során eleinte bizony harciasan viselkedtek, a vikingek korában például meghódították Angliát, de ma már az élet bölcs élvezetének szentelik idejüket. Azt szokták mondani, hogy ők „észak franciái". Persze, ugyanakkor keményen dolgoznak is, hogy ötszáz kisebb-nagyobb szigetük termékennyé váljék. Ma már azonban nemcsak a fogalommá vált dán hússzalonnát és vajat adják a világnak. Kevesen tudják, hogy a földkerekség hajóinak fele az ő dízelmotorjaik hajtják. Egyébként dolgos és víg kedélyű emberek élnek itt. Dániát a tündérmesék szülőföldjének is szokás nevezni, alighanem azért, mert itt látta meg a napvilágot Andersen, a világhírű mesék szerzője.*

HABLEÁNY – GÁZÁLARCBAN

Már jó ideje az országutat róttuk — miután mégegyszer kompra szálltunk —, de még mindig úgy éreztük, hogy a tengeren hajózunk, a szél makacsul mellénk szegődött, hatalmas taszításokkal, lökésekkel jelezve, jön ám velünk. El is kísért egészen Odense-ig. Addig a Hans Jensensstraade-i házig, amelyben — feltételezések szerint — *Hans Christian Andersen* 1805-ben megszületett, s ahol ma emlékmúzeum áll. Andersen az *„Életem meséje"* című művében írja le ezt a helyet. *„... Az egyik zöld szigeten van az én szülővárosom: Odensee. Odinról, egy pogány istenről nevezték el... 1805-ben egy fiatal házaspár élt itt. A férfi csizmadia volt, maga ácsolta munkaasztalát és hitvesi ágyát, az utóbbihoz azt a favázat használta, amelyen az akkoriban elhunyt Trampe gróf koporsóját ravatalozták fel. A gyászfátyollal és kandeláberekkel körülvett grófi holttest helyén 1805. április 2-án egy eleven gyerek első sírása hangzott fel — és ez a gyermek én voltam...*

A kiállított sok érdekes tárgy között láthattuk például azt a kötelet, amelyet Andersen minden utazására magával vitt — biztonság kedvéért, hátha tűz üt ki, hogy annak segítségével meneküljön.

Andersen gyermekkori otthona, ahol kétéves korától tizennégy éves korig élt, a Munkemøllestraade 3-as számú ház, ma szintén emlékmúzeum.

Odense nagyjából Andersenből él. A város prospektusán egymás mellett úszkál a fehér hattyú és a rút kiskacsa.

Persze tévedés lenne azt gondolni, hogy egész Dánia Andersen meséinek bódulatában él ma is. Az itt élők többsége hátat fordít a mesék álomvilágának és szembenéz a valósággal. Mesélték, hogy a híres koppenhágai hableány, a sziklán csücsülő, távolba révedő anderseni mesealak, a dán főváros legismertebb jelképe, nem csupán turista látványosság. Néha igencsak eredményes „agitátor" is. Nem is olyan régen az egész világsajtót bejárta egy fotó: főszereplője a hableány volt, de arcát-fejét ormótlan és visszataszító gázálarc takarta el. Dán fiatalok rakták rá, s jól számítottak. Így mindenhová eljutott annak a híre, hogyan tüntettek a levegőszennyeződés ellen, vagy ha úgy tetszik, a háború veszélye ellen.

KORMOS ARC – TISZTA SZÍV

A háború. Az lenne a természetes, hogy korunkban minden felnőtt, aki végigélte az első vagy a második világháborút, arra törekszik, hogy a gyerekek soha meg ne tudják, milyen is volt az. Sajnos nem így van. Miután Dániában — pontosabban Helsingörben — ismét kompra szálltunk, hogy húszperces hajókázás után Svédországban, Helsingborgban partra lépjünk, svéd vendéglátóink, az Allers kiadó vezetői egy játékgyár kiállítótermébe kalauzoltak bennünket. A sok ötletes, csodálatos, kedves és hasznos

-TÜNTETÉSEK

TÜNDÉRMESÉK-TÜNTETÉSEK

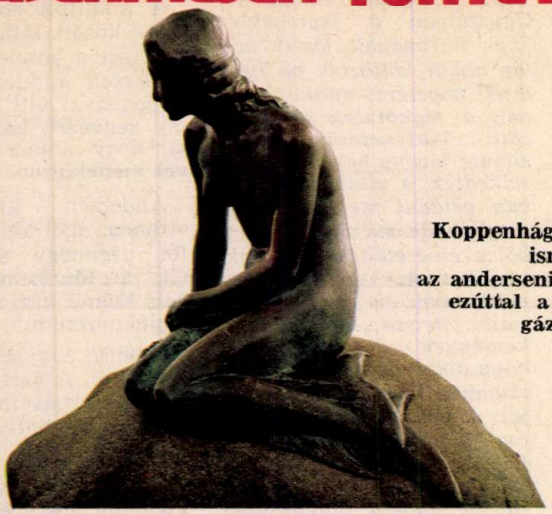

Koppenhága világszerte ismert jelképe, az anderseni mesealak — ezúttal a sokatmondó gázálarc nélkül

Utcák közé kotnyeleskedett a nyughatatlan tenger

Mezőgazdasági játékok egy svéd játékgyár hatalmas méretű bemutatótermében

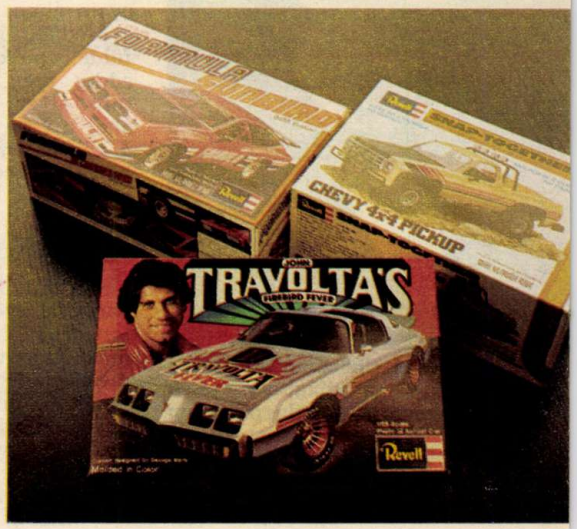

A legújabb a híres Travolta gépkoc kicsinyíte